

**Univerzita Palackého v Olomouci  
Cyrilometodějská teologická fakulta**

**Katedra křesťanské sociální práce**

*Charitativní a sociální práce*

Bc. Eva Ohnisková, DiS.

*Zapojení zahraničních studentů UP do*

*dobrovolnictví v ČR*

Diplomová práce

Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, Ph.D.

**2017**

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a že jsem všechny použité informační zdroje uvedla v seznamu literatury.

V Olomouci dne 9. 11. 2017

---

Bc. Eva Ohnisková, DiS.

## **Poděkování**

Touto cestou bych chtěla poděkovat vedoucí mé diplomové práce Doc. PaedDr. Tatianě Matulayové, Ph.D. za odborné vedení mé práce a za odborné podněty a připomínky při jejím vypracování. Dále bych chtěla poděkovat všem zahraničním studentům UP, kteří se aktivně zapojili výzkumného šetření. V neposlední řadě bych také chtěla poděkovat své rodině, která při mě stojí a podporuje mě od samého začátku mého studia.



# Obsah

Úvod .....	6
<b>1 Dobrovolnictví v ČR .....</b>	<b>8</b>
1.1 Dělení dobrovolnictví .....	9
1.2 Oblasti dobrovolnictví .....	10
1.3 Historie dobrovolnictví v ČR .....	12
<b>2 Dobrovolnictví v zahraničí .....</b>	<b>14</b>
2.1 Amerika .....	14
2.2 Evropa.....	16
<b>3 Dobrovolnictví na UP.....</b>	<b>18</b>
3.1 Studentské organizace .....	19
3.2 Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého v Olomouci.....	24
<b>4 Posilující prvky motivace .....</b>	<b>27</b>
4.1 Typy motivace k dobrovolnictví.....	27
4.2 Jak posilovat motivaci .....	29
<b>5 Překážky v dobrovolnictví.....</b>	<b>31</b>
5.1 Typy překážek .....	31
5.2 Vypořádání se s překážkami .....	32
Empirická část.....	34
<b>6 Projekt výzkumu .....</b>	<b>35</b>
6.1 Cíl .....	35
6.2 Výzkumné otázky .....	35
6.3 Metodologie a metodika výzkumu .....	37
6.4 Charakteristika výzkumného vzorku .....	39
6.5 Organizace výzkumu .....	43
<b>7 Výsledky výzkumu .....</b>	<b>45</b>
7.1 Zkušenost s dobrovolnictvím.....	45
7.2 Informovanost o dobrovolnictví v ČR.....	50
7.3 Překážky vyskytující se během výkonu dobrovolnictví .....	52
7.4 Motivující prvky v dobrovolnictví .....	57
7.5 Atraktivní oblasti dobrovolnictví.....	60
7.6 Odpověď na hlavní výzkumnou otázku.....	63
<b>Závěr .....</b>	<b>65</b>

<b>Seznam zdrojů a literatury</b> .....	68
<b>Seznam zkratek</b> .....	73
<b>Seznam grafů a tabulek</b> .....	74
<b>Přílohy</b> .....	75



## Úvod

Na začátku této práce bych nejprve ráda vysvětlila důvod, proč jsem si vybrala téma „Zapojení zahraniční studentů UP do dobrovolnictví v ČR“. Snaha pomáhat druhým mě přivedla k mému studiu na vysoké škole, díky kterému jsem se o dobrovolnictví dozvěděla daleko více. V posledních šesti letech můžu říci, že se dobrovolnictví věnuji pravidelně, i když jsem vystřídala několik různých dobrovolnických organizací a aktivit. Poslední dva roky působím v neziskové studentské organizaci ESN UP Olomouc (Erasmus Student Network), jejíž členové ve svém volném čase pomáhají zahraničním studentům, kteří přijíždí studovat na Univerzitu Palackého v Olomouci z různých částí světa. V rámci této studentské organizace se uskutečňuje několik dobrovolnických akcí, do kterých jsem byla a stále jsem zapojená jak já spolu s dalšími českými studenty, tak rovněž zahraniční studenti. Právě tento druh dobrovolných akcí a právě tito zahraniční studenti mě přiměli začít více přemýšlet o tom, jak se zahraniční studenti zapojují do dobrovolnictví v jejich rodném kraji a jak u nás v České republice. Začala jsem také přemýšlet nad tím, proč se někteří studenti zapojují více a jiní méně. Přemýšlela jsem nad tím, jaké to je, když studenti přijedou do České republiky, aniž by uměli česky, a mají se snažit zapojovat do dobrovolnických aktivit. Zda jsou tu vůbec nějaké organizace, ve kterých je možné působit i bez znalosti českého jazyka. Jestli studenti vůbec ví, na koho se můžou obrátit v případě, kdy by chtěli dělat dobrovolníka atd. Otázek, týkajících se fenoménu dobrovolnictví je celá řada a vidím zde prostor pro celou řadu dalších výzkumů.

Ve své diplomové práci se budu věnovat tématu Zapojení zahraničních studentů UP do dobrovolnictví v ČR. Cílem této práce je pomocí kvantitativního výzkumu zjistit, zda zahraniční studenti, kteří studovali nebo studují na Univerzitě Palackého v Olomouci, po dobu jejich studia byli zapojeni do dobrovolnictví či nikoli a co jejich zapojení ovlivňovalo či ovlivňuje.

Svoji diplomovou práci jsem rozdělala na dvě části - teoretickou a empirickou. V teoretické části popisují základní pojmy, které jsou s tématem této práce propojené. Zabývám se především oblastmi: dobrovolnictví v ČR, dobrovolnictví v zahraničí, dobrovolnictví na UP, prvky posilující dobrovolnictví a překážky v dobrovolnictví. Stále se snažím uchopit práci tak, abych popsala vztah studentů z různých kultur k dobrovolnictví. Abych lépe porozuměla tématu, nastudovala jsem si níže sepsanou literaturu. Snažila jsem se mimo jiné o co nejužší propojení teoretické části s částí



výzkumnou. V druhé části, empirické, jsem se nejdříve zaměřila na projekt výzkumu, vydefinovala jsem výzkumnou otázku a hlavní cíl této práce. Popsala jsem metodiku a metodologii výzkumu, techniku měření, výzkumný vzorek a průběh samotného výzkumu. Informace, které jsem získala z dotazníků, následně vyhodnocuji a podrobně popisuji v kapitole Výsledky výzkumného šetření. V závěru práce shrnuji, jakých výsledků jsem touto prací dosáhla, v čem shledávám její přínos a navrhuji, jak by se dala dále rozpracovat.

Užitečnost této práce vidím v tom, že získám zajímavé informace o tom, zda zahraniční studenti vykonávají dobrovolnictví při jejich studijním pobytu na UP v ČR, co je k této činnosti motivuje a co pro ně naopak může být demotivující. Mohu zjistit, zda studenti, kteří pochází z cizích zemí, vlastně vůbec mají nějaké povědomí o dobrovolnictví celkově a také o dobrovolnictví na UP. Pokusím se zjistit, zda zahraniční studenti vědí na koho se obrátit, ví kde hledat informace, pokud by se chtěli zapojit do dobrovolnictví v ČR. Obdobný výzkum na UP ani na žádné jiné univerzitě v ČR ještě nebyl realizován a i to je jeden z důvodů, proč se tomuto tématu věnuji. Výsledky práce mají potenciál být zajímavou novou informací a mohou být dále použity ke krokům, které přispívají ke zvýšení počtu zapojení zahraničních studentů do dobrovolnictví.

Každá práce má nějaké limity a netroufám si tvrdit, že tato práce bude bezchybná. To, co je reálné dnes, nemusí být reálné zítra. Já se ale, dle svých nejlepších dovedností a schopností, jako výzkumnice pokusím za pomoci vhodných nástrojů, dopátrat k tomu, jak vypadá současná situace týkající se zapojení zahraničních studentů UP do dobrovolnictví v ČR.

# 1 Dobrovolnictví v ČR

Ve společnosti se s pojmem dobrovolnictví v posledních letech můžeme setkávat stále častěji a není zcela jisté, zda všichni lidé chápou význam tohoto slova správně a obdobně. Existuje celá řada definic toho, co to ono dobrovolnictví vlastně je a co všechno zahrnuje. Dobrovolnictví je určitou formou altruistického chování, jehož cílem je poskytování pomoci ostatním lidem, skupinám, organizacím, věcem nebo komunitě jako celku, bez předpokladu získání nějaké odměny. (Musick, Wilson, 2008, s. 3) Přesné vydefinování dobrovolníka můžeme najít také v Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě. Dobrovolníka na území ČR může vykonávat osoba starší 15 let, pro výkon dobrovolnictví v zahraničí musí být pak osoba starší 18 let. Nezáleže na věku musí dobrovolník splňovat stejné podmínky a to, že dobrovolnickou službu musí vykonávat bez nároku na odměnu, svobodně a na základě svých vlastností, dovedností a schopností. (Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě)

Dobrovolnictví vykonává osoba, která se nazývá dobrovolník. K vydefinování pojmu dobrovolník jsem pro tento výzkum využila definici z největšího a nejnavštěvovanějšího portálu týkajícího se dobrovolnictví v ČR a to portálu dobrovolnik.cz: „Dobrovolník je člověk, který ze své vlastní vůle a ve svém volném čase bez nároku na odměnu pomáhám lidem kolem sebe a zapojuje se do veřejně prospěšných aktivit.” (Dobrovolnik.cz, O dobrovolnictví [online])

Tošner a Sozanská (2002, s. 37) popisují termíny dobrovolnická činnost a dobrovolná činnost či služba, které je důležité rozlišovat. Zatímco dobrovolnickou činnost popisují jako aktivity, které souvisí s organizací dobrovolnictví, tak dobrovolná činnost je pak už určitý výkon pomoci druhým. S tímto souvisí také pojmy dobrovolnická organizace, která má za úkol organizovat dobrovolnictví (v ČR jde např. o dobrovolnická centra, kde mezi nejznámější patří Česká národní agentura Mládež, Inex, Volonté aj.) a druhým pojmem je dobrovolná organizace, které už přímo spolupracují s dobrovolníky (např. Hnutí DUHA, Sokol, Skaut-Junák aj.).

O dobrovolnictví se u nás před 20ti lety příliš nemluvalo, ale v poslední době se mu dostává nový rozměr. Být dobrovolníkem nemá být považováno jako oběť, ale jako projev občanské zralosti. Dobrovolnictví přináší pomoc potřebným, ale zároveň také obohacuje samotného dobrovolníka v pocitu sebenaplnění, v získávání nových znalostí a kompetencí, posiluje hodnoty člověka atd. (Gulová, 2011, s. 63)

Dle informací ze statistik a z vládního dokumentu o politice státu vůči neziskovým organizacím, dobrovolníci v České republice každoročně odpracují v průměru okolo 45 milionů hodin. Kvůli tomuto vysokému číslu se tak dobrovolnictví České republiky řadí na přední příčky, konkrétně na 8. místo v rámci Evropské Unie. (HESTIA, Ze světa dobrovolnictví [online]) Donedávna se dobrovolnictví věnovali nejvíce zejména studenti, nicméně v posledních letech se situace mění a téměř polovina dobrovolníků na území ČR jsou pracující občané v různých profesích. Zajímavé také je, že přibývá dobrovolníků, kteří jsou již v důchodovém věku. Dle průzkumů, stále převládá situace, že více vykonávají dobrovolnictví ženy než muži. V západních zemích se na dobrovolnictví podílí v porovnání s ČR více mužů, než u nás, ale také stále převyšují ženy. Velké zastoupení v dobrovolnictví v zahraničí mají ženy ve středním věku, kterým už odrostly děti, a také senioři. (Tošner, 2014 [online])

## 1.1 Dělení dobrovolnictví

V průběhu četby odborné literatury jsem se setkala s různými podobami dobrovolnictví. Někteří autoři uvádí formy dobrovolnictví, jiní rozdělují dobrovolnictví na druhy atd. Nicméně zahraniční studenti, na které je zaměřený tento výzkum, pocházejí z různých zemí a ne všude je dobrovolnictví chápáno stejně. Proto se v této kapitole alespoň ve zkratce snažím nastínit, s jakou formou dobrovolnictví se můžeme ve světě setkat.

Tošner a Sozanská (2002, s. 36 - 37) rozdělují dobrovolnictví do 3 možných forem. Pokud se jedná o službu pro nejbližší okolí, rodinu, sousedy a přátele, tak jde o tzv. **občanskou výpomoc**, někdy nazývanou susedskou výpomocí. Pokud člověk spontánně pomáhá v rámci komunity, je např. členem nějakého sportovního klubu, kde vypomáhá bez nároku na odměnu, tak jde o **dobrovolnictví vzájemně prospěšné**. Třetí formou je **veřejně prospěšné dobrovolnictví** a v tomto případě jde o dobrovolnictví organizované, kde dobrovolník má svoji roli a nejčastěji působí v rámci nějaké dobrovolnické organizace, kde pomáhá.

Tošner (2014 [online]) nachází, i přes veškeré sociologické a historické vývoje různých zemí, obdobné rysy dobrovolnictví a rozděluje ho do 3 forem. První formu nazývá **občanská participace**, kdy za dobrovolníka považuje člověka, který se zúčastní veřejné schůze, nějaké demonstrace, podepíše petici atd. Člověk se podílí na veřejném

a občanském životě. Druhou formou je **neformální dobrovolnictví** a v tomto případě za dobrovolníka považuje osobu, která dobrovolně a zdarma pomáhá druhým lidem, kteří ovšem nejsou příbuzní. Například tedy vypomůže sousedovi, přátelům, pomáhá v obci při nějakých sezonních pracích atd. Poslední formou je **formální dobrovolnictví**, které je považováno za organizovanou bezplatnou formu dobrovolnictví v rámci určitých skupin, organizací či klubů. Dobrovolník tedy působí v nějaké organizaci, kde díky své práci vypomáhá druhým lidem či službám.

Dle Šormové a Klégrové (2006, [online]) se dobrovolnictví může dělit také dle doby trvání dobrovolné činnosti a to na pomoc na jednorázových akcích a dlouhodobou dobrovolnickou činnost. Pod **jednorázové akce** spadají různé dobročinné sbírky, benefiční koncerty, akce atd. Dobrovolníci většinou uzavírají pouze ústní dohodu s organizací a jsou před začátkem akce proškoleni. Za **dlouhodobou dobrovolnickou činnost** je považována činnost, která je pravidelná a opakovaná. V tomto případě již organizace uzavírá s dobrovolníkem písemnou dohodu. Mezi takovéto činnosti spadá například výkon dobrovolnictví v zahraničí.

Tošner a Sozanská (2002, s. 38 - 40) rozdělují typy dobrovolnictví dle historického vývoje dobrovolnictví, kde rozeznáváme 2 modely - evropský model dobrovolnictví (komunitní) a americký model dobrovolnictví (manažerský). V **evropském modelu**, který je vývojově starší, se dobrovolníci spontánně scházejí a vypomáhají si ve svém přirozeném prostředí. Často jde o různé sportovní či dětské organizace, církve, zájmové kluby, charitativní a humanitární organizace atd. Na druhé straně stojí **americký model, tzv. manažerský**, který klade důraz na profesionalitu dobrovolnických center a samotných dobrovolníků. Tento model se vyskytuje více ve velkých městech, kde lépe propojuje potřeby dobrovolníků s nabídkou občanů. Lidé mezi sebou v této komunitě udržují přátelské vztahy. Oba tyto modely se objeví na území ČR v současné době.

## 1.2 Oblasti dobrovolnictví

Existuje celá řada oblastí, ve kterých se lidé můžou zapojovat jako dobrovolníci. Vždy záleží na samotném jedinci a jeho dobrovolné volbě, kde by se chtěl angažovat. Gulová (2011, s. 65 - 66) ve své knize vyjmenovává charakteristické oblasti dobrovolnictví, mezi které patří ochránci životního prostředí, humanitární organizace

a organizace na ochranu lidských práv, sociální a zdravotní oblast, kulturní oblast, sportovní a vzdělávací činnosti a dobrovolná služba v rozvojových projektech.

Tošner a Sozanská (2006, s. 41 - 43) dobrovolnictví rozdělili do 6 takových oblastí. První takovou oblastí jsou **ochránci životního prostředí**, kteří se řadí mezi jedny z nejlépe organizované organizace působící napříč republikou, a které mívají obvykle také propojení s mezinárodními sítěmi. Často na svoji činnost a na dané problémy upozorňují a díky velké publicitě v masmédiích je o nich slyšet ve větší míře. Do další oblastí spadají **humanitární organizace** a **organizace na ochranu lidských práv**. Tyto organizace se v ČR začaly vytvářet zejména po roce 1989 a rychle se dostaly do povědomí občanů díky událostem, které se v posledních 20 letech staly. Během povodní v roce 1997 se potvrdilo, jak důležitou složkou dobrovolníci jsou a jak důležité je řízení těchto dobrovolnických činností, aby se co nejefektivněji pomohlo potřebným. Čeští dobrovolníci se zapojovali jako jedni z prvních s humanitárními akcemi při konfliktech či živelných pohromách v zahraničí. Další oblast, kterou autoři zmiňují, je **sociální a zdravotní oblast**, která je jednou z největších z hlediska počtu dobrovolníků, ale i služeb, které zajišťuje. Celá řada nestátních neziskových organizací se v dnešní době podílí na sociální politice státu a jsou partnerem vlády a zastupitelských sborů ČR. V této oblasti je kladen velký důraz na profesionalitu, proškolení dobrovolníků a zároveň také na přizpůsobení podmínek v organizaci pro spolupráci s dobrovolníky. Čtvrtou oblastí je **kultura**, ve které se angažuje několik tisíců dobrovolníků v rámci neziskových organizací. Někteří dobrovolníci se zapojují při revitalizaci a ochraně kulturních památek, propagaci české kultury v zahraničí navazování mezinárodní spolupráce v této oblasti. Dobrovolníci se mohou uplatnit také v **oblasti sportovní a vzdělávací**. V ČR na rozdíl od USA či jiných států v Evropě se nejvíce uplatňuje dobrovolnictví v mimoškolních volnočasových aktivitách. Zejména v rámci zájmových kroužků, turistických a tělovýchovných oddílů. Dobrovolnická činnost má charakter vzájemně prospěšné dobrovolné aktivity. Poslední oblastí dobrovolnictví je **zahraniční dobrovolná služba**, které se v rámci ČR věnuje program EVS - Evropská dobrovolná služba, ADRA, Člověk v tísni, Charita aj. Nejčastěji se zapojují mladí lidé, kteří vyjíždějí pomáhat do zahraničí, účastní se různých workcampů a dlouhodobých pobytů v zahraničí.

### 1.3 Historie dobrovolnictví v ČR

Bavíme-li se o formálním dobrovolnictví, tak to má v ČR poměrně dlouholetou tradici. Kořeny dobrovolnictví sahají až do poslední třetiny 19. století, kdy v zemích Koruny české nastalo Národního obrození, které sebou přineslo spoustu změn. Následně v období 1. československého státu po roce 1918 výrazně ovlivnily sociokulturní úroveň českého státu právě dobrovolné organizace a spolky, které se rychle rozvíjely. (Tošner, 2003 [online]) Tento rozvoj poté výrazně zpomalila německá okupace a komunistický režim ho téměř přerušil. Velký rozvoj přišel spolu se Sametovou revolucí v roce 1989, která vedla k pádu komunistického režimu a vzniku neziskového sektoru. (HESTIA, O dobrovolnictví [online]).

„Tradice dobrovolné činnosti byla za totalitního režimu násilně přerušena a činnost všech forem nezávislých organizací byla cílevědomě a systematicky redukována nebo zcela podřízena politickému vedení státu a komunistické strany a podléhala přísné kontrole. Všechny organizace musely být sdruženy v tzv. Národní frontě. Ty, které zůstaly nezávislé, byly státem pronásledovány a likvidovány. Majetek nadací a spolků byl konfiskován, řada demokraticky smýšlejících lidí byla pronásledována a vězněna.“ (Tošner, Sozanská, 2006, s. 30)

Z výsledků Výzkumu dárcovství a dobrovolnictví vyplývá, že pouze 22% respondentů o sobě tvrdilo, že před rokem 1989 dobrovolně pracovali pro nějakou organizaci. S rokem 1990 přicházela spousta změn a tento rok se stal jakýmsi zlomovým rokem. V roce 1999 se pak dobrovolnictví věnovalo 8% obyvatel ČR. Jako povzbudivé informace můžeme považovat, že 68% z těchto dobrovolníků vykonávalo svoji činnosti pravidelně alespoň 1x za měsíc, 50% dobrovolníků pracovalo dokonce alespoň 1x týdně a celkově se počet odpracovaných hodin u jednotlivců zvyšoval. Dobrovolníci nejvíce pracovali v oblasti sociálních služeb (37%), ve sportu a rekreaci (17%) a ve zdravotnictví (15%). (Tošner, Sozanská, 2006, s. 50)

Spoustu změn přinesl také Mezinárodní rok dobrovolníků, rok 2001, ve kterém byly vypsány různé granty na dobrovolné programy, připravila se řada aktivit, které měly dobrovolnictví přiblížit širší veřejnosti, a hlavně se začala tvořit právní úprava dobrovolnictví. (Tošner, Sozanská, 2006, s. 31)

V současné době v České republice existuje několik dobrovolnických center a organizací, které zprostředkovávají pomoc jak na území ČR, tak také ve světě. Za největší neziskovou organizací na území ČR v tomto směru je považována HESTIA

- Centrum pro dobrovolnictví, které se snaží rozvíjet a šířit myšlenku dobrovolnictví mezi veřejnost, snaží se o to, aby bylo dobrovolnictví dostupné všem a aby v sobě spojovalo lidskost a profesionalitu. Podporuje dobrovolnictví a komunitní partnerství občanů, vzdělávání a supervize v oblasti dobrovolnictví, pomáhá lidem realizovat jejich vlastní dobrovolnické projekty a programy, podporuje také sítě a dobrovolnické programy v regionech a mnohé další. HESTIA provozuje také největší portál v ČR, který se týká dobrovolnictví, a to [www.dobrovolnik.cz](http://www.dobrovolnik.cz). (HESTIA, O Hestia [online]).

V roce 2002 vešel v platnost Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a byl tak prvním právním předpisem, který upravuje dobrovolnictví v České republice. V zákonu jsou vymezeny pojmy dobrovolník, dobrovolnická služba, vysílající a přijímající organizace atd. Tento zákon zároveň upravuje podmínky, za kterých stát podporuje dobrovolnickou službu organizovanou podle tohoto zákona a vykonávanou dobrovolníky bez nároku na odměnu. (Zákon č. 198/2002 Sb.) Poslední novela zákona, která vešla v platnost v červnu roku 2014, reaguje především na požadavky, které vyplývají ze zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) a z usnesení vlády č. 611/2007 ke Koncepci státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013 a usnesení vlády č. 108/2013 o Národním akčním plánu podporujícím pozitivní stárnutí pro období let 2013-2017. (MVCR, Informace o novele zákona o dobrovolnické službě [online]).

V ČR existuje řada různých organizací, které se poptávají po dobrovolnících. Nabídky na zapojení se do dobrovolnictví můžeme zaznamenat téměř na každém rohu. Často bývají vyvěšeny na plakátových cedulích, nástěnkách, v městské hromadné dopravě atd. Můžeme se o nich dozvědět také z rádia, internetu či televize. Pokud tedy člověk toto téma zajímá a alespoň trochu se snaží dozvědět se více, netrvá to příliš dlouho a informace získá. Poněkud složitější je to v tomto případě pro cizince, kteří nemluví česky. Většina těchto nabídek je totiž prezentována v českém jazyce. Alespoň co se týče města Olomouce.

## 2 Dobrovolnictví v zahraničí

V této kapitole se zaměřuji na popis dobrovolnictví na kontinentech Amerika a Evropa a to na základě rozdělení amerického a evropského modelu dobrovolnictví. Dobrovolnictví existuje v každé kultuře už od pradávna. Jediné co se v posledních letech mění, je způsob, jakým lidé pomáhají. Začíná se více dbát na to, aby bylo dobrovolnictví více efektivní a profesionálně organizované. Jak si sami budete moci povšimnout, dobrovolnictví se na jednotlivých kontinentech sice liší, ale hlavní myšlenka zůstává pořád stejná.

Když se člověk angažuje do dobrovolnictví v jiné zemi, bude konfrontován s mnoha novými zkušenostmi a způsoby, jak dělat věci. Důležité je udržet otevřenou mysl a mít reálné očekávání o zapojení se. Občas se stává, že lidé nevidí výsledky své práce hned, je důležité setrvat a uvědomit si, že svojí pomocí přispíváte k dlouhodobému úsilí místních dobrovolníků. Mezinárodní dobrovolnictví se kritizuje také kvůli tomu, že je to zároveň jakási forma kolonialismu. (Idealist Volunteering, What is international volunteering, 1995 – 2017 [online]).

### 2.1 Amerika

V Americe jsou k dobrovolnictví vychovávaní lidé již od útlého dětství. Dobrovolnictví je státem podporováno také na školách a univerzitách. Existuje velké množství neziskových organizací, které se podílejí na dobrovolnictví, a ročně se do něj zapojí několik milionů dobrovolníků. Dobrovolnictví je chápáno jako součást běžného života, jako povinnost každého občana.

Vzájemná pomoc mezi lidmi má v USA velmi dlouhou tradici. Již první osadníci této země si museli vzájemně vypomáhat, aby přežili první zimu. Samotný Thanksgiving, aneb Svátek Dne Děkuvzdání je připomínkou této události. Od roku 1904 působí v USA také organizace Big Brothers, Big Sisters (BBBS), která jako jedna z prvních reagovala na potřebu postarat se o zanedbávané děti. Podobné organizace později vznikly také v Kanadě, v Japonsku a po 2. světové válce postupně také v Evropě. V roce 1939 vzniká svépomocná organizace Anonymních alkoholiků (AA), která je založena opět na vzájemné pomoci lidí. V 60. letech minulého století pak dochází v západních zemích k velkým politickým otřesům. Mladí lidé zkouší alternativní podobu životního stylu (tzv. hippies) a v oblasti sociální práce se klade větší



důraz na solidaritu a podporu občanské komunity. V 70. letech minulého století pak nastal velký rozkvět dobrovolnických organizací v USA. (Matoušek, 2001, s. 106)

V USA je také zvykem, že dobrovolnickou činnost ve velké míře podporují významné osobnosti z politické, obchodní či církevní oblasti. Dobrovolnictví je zde naprosto přirozené a dle výzkumů se mu věnuje až 20% populace v USA a až 25 % populace v Kanadě. Zapojují se do něj veškeré věkové kategorie a to především tak, že se pořádají různé charitativní akce, sportovní akce a skauting, akce v rámci místních komunit a velký počet dobrovolníků jezdí také vypomáhat do rozvojových zemí. V roce 1990 byla založena nadace Points of Light Foundation, která má za cíl zapojit do řešení sociálních problémů co nejvíce lidí. Tato nadace vznikla ve spolupráci vlády, obchodu, médií a školstvím. Posláním dobrovolnických center je propagace dobrovolnictví, realizace vlastních dobrovolnických programů, vzdělávání dobrovolníků jak z neziskového, tak i ziskového sektoru. Větší centra mají také oddělení managementu dobrovolnictví, kde se lidé věnují vyhledávání, výběrů a zaškolení nových dobrovolníků. Nezapomínají ani na supervize v průběhu dobrovolnické činnosti a pravidelná hodnocení. (Tošner, Sozanská, 2002, s. 24)

Velkou zásluhu na rozšíření dobrovolnictví v USA mají také Mírové sbory (tzv. PeaceCorps), které založil J.F.Kennedy. S touto myšlenkou přišel ještě před svým zvolením na prezidenta a to na University of Michigan, kde ji představil studentů a ti velice rychle a nadšeně na tento nápad reagovali. O půl roku později tak tedy vznikla tato organizace, která fungovala v 5 zemích USA. V současné době fungují Mírové sbory ve více než 75 zemích světa a to v oblastech vzdělávání, kulturní, sportovní, environmentální aj. Mírové sbory se snaží také o zapojení studentů do dobrovolnictví. Důkazem může být jejich spolupráce s více než 80 americkými vysokými školami a více než 200 středními školami. (Peace Corps, About [online]).

V USA se na dobrovolnictví významně podílí program United Nations Volunteer, který funguje od roku 1970 a působí ve více než 80 zemích světa. Je to organizace OSN, která přispívá k míru a rozvoji prostřednictvím dobrovolnictví na celém světě. Podporují hodnotu a globální uznání dobrovolnictví. Dobrovolnictví je přínosem jak pro celou společnost, tak i pro dobrovolníka, a to posilováním důvěry, solidarity a reciprocity mezi občany a účelným vytvářením příležitostí k účasti. (UN Volunteers [online]).

Další důležitou organizací je Corporation for National and Community Service (CNCS), která využívá dobrovolnictví k řešení problémů ve společnosti a umožňuje

lidem zapojit se do několika programů. Za zmínku stojí program Learn and Serve America, do kterého se ročně zaregistruje více než 1 milion studentů. Mladí lidé tak mohou své znalosti a dovednosti využívat při výkonu dobrovolnické činnosti a to tak, že pomáhají druhým studentům. Motivují svojí činností druhé a zároveň také pomáhají při budování místních komunit. (Corporation for National and Community Service, 2017 [online]). Další neziskovou organizací, která byla založena v roce 1957 v Buenos Aires, je New Acropolis. Zapojením se do dobrovolnictví členové vyjadřují svůj závazek vůči společnosti prostřednictvím humanitárních, ekologických akcí a sociálních a vzdělávacích projektů na podporu těch nejvíce potřebných. Mezi jejich projekty patří sbírky potravin a oblečení, ekologické čištění veřejných prostor ve městech a parcích, školení dobrovolníků, pomoc při živelných katastrofách, pomoc potřebným v nouzi atd. (New Acropolis, Volunteering, 2017 [online]). Volunteer Match je americká nezisková organizace, která je celosvětově známá díky svým webovým službám a která má momentálně více než 100 000 partnerů v neziskovém sektoru. Zprostředkovává webový portál, do kterého se mohou registrovat jak jednotlivci, tak také organizace, které se chtějí podílet na dobrovolnictví. Cílem je vybudovat služby, které překonávají překážky a které udržují silné a rozvíjející se vztahy mezi dobrovolníky a neziskovými organizacemi. Velký důraz klade na podporu a rozvoj komunity. (Volunteer Match, [online]).

## 2.2 Evropa

V rámci Evropy stále převládá tzv. evropský komunitní model dobrovolnictví, který vychází z církevního prostředí. Nicméně v posledních letech přibývá stále více dobrovolnických center, která jsou zase charakteristická pro americký model. V rámci tohoto kontinentu ovšem nemůžeme dobrovolnictví všech zemí popsat souhrnně. Každá země má jinou historii, jiné fungování a jiné dobrovolnické organizace.

Tošner a Sozanská (2002, s. 26 – 27) popisují stav dobrovolnictví na území Německa, Velké Británie, Francie a Nizozemí. **Německo** je jednou z nejaktivnějších zemí, která vysílá i přijímá dobrovolníky. Poslední roky je spojováno také s integrací přistěhovalců a jeho pozornost je věnována budování mezinárodních vazeb po celém světě. Největším zaměstnavatelem je síť Charit, které mají okolo 3500 zařízení a více než 80 000 dobrovolníků. Jak v Německu, tak také ve Velké Británii je kladen velký důraz na dobrovolnictví mezi mládeží. Ve **Velké Británii** má dobrovolnictví dlouhou

tradici a to zejména na tradičním anglickém venkově. Dobrovolnictví je podporováno také vládou. Na vládní úrovni existuje Active Community Unit, jejímž úkolem je koordinovat státní politiku dobrovolnictví. Funguje zde také celá řada národních dobrovolnických center a spousta dobrovolnických organizací spolupracuje prostřednictvím internetu, konkrétně přes webovou stránku TheSite. V **Nizozemí** má dobrovolnictví také dlouholetou tradici, která byla ovšem poznamenána v 60. letech minulého století, kdy probíhala silná intervence státu. Později se lidé začali bouřit a zakládali vlastní svépomocné programy. Hlavní odpovědnost za dobrovolnictví mají místní úřady a to díky pozdější decentralizaci vlády. Díky tomu dochází k lepšímu propojování komunit a místních občanů a dochází tak k obnovování původních přirozených vztahů v dobrovolnictví. Dobrovolnictví ve **Francii** je naopak jinak postaveno a to díky poměrně silně centralizované vládě. Nikdo, krom vlády, nemůže jednat jako prostředník mezi občanem a státem. Prostor pro veřejný sektor je zde minimální. Dobrovolníci ve Francii se nejčastěji zabývají oblastí sportu, kultury či rekreačních aktivit. Dále pak působí v oblasti vzdělání a výzkumu. Pouze 13 % dobrovolníků pracuje v sociálních službách.

Ve Velké Británii funguje také Národní rada pro dobrovolnické organizace (National Council for Voluntary Organisations – NCVO), které spojuje, reprezentuje a podporuje dobrovolnické organizace. Jejich pravidelnou činností je propojování dobrovolnických organizací s dobrovolníky, provádí nejrůznější výzkumy, které poté prezentují vládě, pomáhají při hledání partnerů a se vzděláváním dobrovolníků a mnoho dalšího. (NCVO, About us, [online]). Cílem organizace Volunteering Matters, která se před 2 lety nazývala Community Service Volunteers, bylo povzbudit mladé lidi ve věku 18 – 35 let k dobrovolnictví na tzv. plný úvazek. Jde o jedinečnou příležitost zapojit se do projektu, který trvá 6-12 měsíců. Mladí lidé získají cenné zkušenosti, nové dovednosti, větší sebevědomí a také poznají nová místa a nové lidi. Dobrovolníci mohou spolupracovat s lidmi s tělesným postižením, poruchami učení nebo problémy duševního zdraví, staršími lidmi, bezdomovci, rodinami, dětmi nebo mladými lidmi. (Volunteering Matters [online]). Další organizací, která podporuje dobrovolnictví a snaží se do něj zapojit mladé lidi, zejména studenty středních a vysokých škol, je Youth Action. Studenti jsou podporováni, aby si vymysleli vlastní dobrovolnické projekty, díky kterým můžou poznat další mladé lidi a šířit tak své zkušenosti. Zároveň také přispívají k rozvoji komunity. (Youth Action [online]).

### 3 Dobrovolnictví na UP

V Olomouckém kraji se během roku pořádá několik různých akcí, které by bez pomoci dobrovolníků nemohly být uskutečněny. Velkou podíl dobrovolníků zastávají právě vysokoškolští studenti. Za zmínku stojí akce Olomoucký půlmaraton, AFO (Academia Film Olomouc), Olomoucký Majáles, Uklidme Moravu, různé charitativní běhy (Běh se světluškou, Avon Run) aj. Univerzita také spolupracuje s Fakultní nemocnicí Olomouc a samotný rektor UP zaštiťuje akci s názvem „Daruj krev s Univerzitou Palackého“. Univerzita tímto způsobem vyzívá studenty a zaměstnance, aby darovali krev a pomohli tak druhým lidem. Nabídky zapojit se do organizace některé z výše uvedených událostí bývají vyvěšeny na nástěnkách v univerzitních budovách, webových stránkách univerzity, sociálních sítích a některé jsou rozesílány studentům také prostřednictvím univerzitních emailů.

Univerzita Palackého v Olomouci vnímá dnešní svět a naši společnost v něm. Snaží se podporovat udržitelný rozvoj, posilovat společenskou odpovědnost a podporovat kladný přístup k environmentálnímu prostředí. UP je institucí, která vychovává a tvoří nové členy společnosti, a proto klade důraz na rozvoj takovýchto projektů. Univerzita by měla zastávat 3 poslání – věda, výzkum a obohacení společnosti. Od roku 2016 na UP působí spolek s názvem **Udržitelný Palacký**, který má napomáhat k posilování společenské odpovědnosti a environmentálně příznivého chování na UP. Mezi jeho počiny náleží projekty „Zaparkuj“, „Freeshop“ a „Komunitní zahrádka Václavka.“ (UPOL, Udržitelná univerzita [online])

#### **Zaparkuj – oživujeme veřejný prostor**

Tento projekt vznikl na podzim roku 2013 ve spolupráci UP, statutárního města Olomouce a Výstaviště Flora Olomouc. Na projektu se dobrovolně podílí studenti a zaměstnanci UP. Cílem je vnést do městských parků více volně přístupných akcí, které budou charakteru vzdělávacího, sportovního, kulturního a společenského. Akcí, které „Zaparkuj“ pořádá, je během roku celá řada. Můžete si tedy vybrat, zda se zúčastníte nějaké filmové projekce, literárního čtení, kvízů, sportovního odpoledne či výtvarné díly pro děti. (Zaparkuj, Úvod [online]).

## **Freeshop**

Je další projekt, který opět spravují studenti UP a jehož cílem je snižovat ekologickou zátěž a probouzet a posilovat solidaritu mezi jednotlivými studenty. V rámci univerzity vznikl tzv. Freeshop, kde studenti mohou přinést pro ně již nepotřebné věci, jako jsou např. staré knihy, nádobí, lůžkoviny, oblečení atd. Jiné studenti zase na toto místo mohou přijít a tyto věci si zdarma z Freeshopu odnést. Často tedy na konci semestru, kdy studenti odjíždí na prázdniny domů, bývá ve Freeshopu spousta věcí volně k dispozici. (UPOL, Udržitelná univerzita [online]) Služby Freeshopu často také využívají zahraniční studenti, kteří ze začátku pobytu postrádají spoustu věcí a neví s jistotou, kde si dané věci mohou pořídit. Ke konci jejich pobytu také často přichází a pro ně již nepotřebné věci, v tomto Freeshopu nechávají k dispozici dalším lidem.

## **Komunitní zahrádka Václavka**

Jde o první komunitní studentskou zahrádku v ČR, která se nachází v areálu studentských kolejí Bedřicha Václavky. Studentům i zaměstnancům UP je k dispozici menší zahrádka, kde si můžou pěstovat nejrůznější bylinky a zeleninu. Kdokoliv na toto místo může kdykoliv přijít a bezplatně si natrhat potřebné věci. Prostor zahrádky je díky lavičkám a grilu využíván také k různým studentským akcím. Kromě studentských snídaní, grilování a narozeninových akcí, se zde také již 2. rokem pořádala dušičková večeře. (UPOL, Udržitelná univerzita [online]) Prostory komunitní zahrádky Václavka často také využívají zahraniční studenti, kteří bydlí v areálu kolejí Envelopa, k různým oslavám a setkáním.

## **3.1 Studentské organizace**

Student, ať už český nebo zahraniční, má možnost se v Olomouci setkat s několika různými studentskými organizacemi. Některé tyto organizace vznikly v rámci UP a některé s UP navázaly spolupráci. Výčet těchto organizací je poměrně velký a student se sám může dobrovolně rozhodnout, zda se k nějaké organizaci přidá nebo zda bude využívat jen jejich služby. Seznam těchto organizací má univerzita zveřejněný na svých webových stránkách. Pro přehlednost uvádím výčet těchto organizací s krátkým popisem zaměření:

- Akademický sbor Žerotín - olomoucký sbor s nejdelsí tradicí, největším počtem koncertů v sezóně a s nejrozmanitějším repertoárem.
- Asociace studentů fyzioterapie - spolek sdružující studenty fyzioterapie z celé ČR.
- Asociace studentů speciální pedagogiky - sdružení fungující při Ústavu speciálněpedagogických studií PdF, primárně pro studenty Speciální pedagogiky.
- Cech studentů historie - studentská organizace, která působí na Katedře historie na FF.
- Česká asociace studentů psychologie - dobrovolné sdružení studentů a absolventů psychologie působících v ČR.
- Helena v krabici - sdružení studentů vydávající stejnojmenný internetový a tištěný časopis, který se věnuje událostem UP a činnostem studentů a zaměstnanců UP.
- Nabalkoně - divadelní, filmový a hudební spolek.
- Nugis Finem - spolek za účelem vzdělávání, především pro studenty PF.
- Ollove - lidskoprávní spolek, aktivity na téma gender a lidská sexualita.
- Otevřeno Olomouc – spolek studentů PdF, podpora inovace ve vzdělávání.
- Pastiche Filmz - spolupráce s Katedrou divadelních a filmových studií, zajišťuje filmový klub a další kulturní aktivity spojené s Uměleckým centrem UP.
- Politologický klub UPOL - spolek studentů Politologie a Evropských studií.
- POSPOL - První Organizace Studentů Přírodovědy Olomouc.
- Sdružení studentů stomatology ČR - nezisková organizace.
- Po škole - divadelní spolek.
- Smíšený komorní sbor Ateneo.
- Spolek mediků LF UP - organizace studentů Lékařské fakulty UP.
- Studentské křesťanské hnutí Olomouc - skupina křesťanů na UP.
- Studium Artium - platforma pro výtvarnou tvůrčí interakci.
- UP Air - studentské nezávislé rádio.
- UP Crowd - spolek pro milovníky vědy a její popularizace.
- Vysokoškolské katolické hnutí Olomouc - spolek sdružující věřící studenty UP. (UPOL, KudyKam 2017 [online])

Mimo výše zmíněné studentské organizace univerzita spolupracuje také s několika dalšími organizacemi, které více spolupracují se zahraničními studenty a vyučujícími. Mezi tyto organizace patří: AISEC Olomouc, Egea, Elsa Olomouc, ESN

UP Olomouc, IFMSA, ISHA Olomouc, Japonský klub Olomouc. (Kudy Kam [online]). Na tyto organizace se zaměřím trochu více, jelikož právě studenti z těchto organizací jsou se zahraničními studenty nejvíce v kontaktu. Členové těchto organizací předávají zahraničním studentům nejrůznější informace a doporučení. Některé z těchto informací se mohou týkat právě tématu dobrovolnictví.

### **AISEC Olomouc**

Jde o mezinárodní neziskovou organizaci, která vznikla po 2. světové válce za účelem celosvětového míru a momentálně působí ve 126ti zemích. Organizace v ČR existuje od roku 1966 a v Olomouci působí již 10. rokem. Od konce roku 2015 také úzce spolupracuje s Organizací spojených národů (OSN). Je to největší studenty řízená organizace na světě. V Olomouci působí okolo 50 členů, kteří mají za cíl zprostředkovávat kulturní a pracovní stáže domácím i zahraničním studentům. Jedním z hlavních projektů je EDISON, který umožňuje zahraničním studentům prezentovat svoji zemi a kulturu ostatním žákům a studentům na základních a středních školách v Olomouckém kraji. Tato aktivita má pomáhat nejen k prohlubování znalostí, ale také k odbourávání xenofobních bariér. Dalším zajímavým projektem je BeHOST, kde se lidé mohou zaregistrovat a nabídnout tak potenciálním zahraničním hostům ubytování po dobu jejich stáže v ČR. Hlavní myšlenkou je snížit kulturní a rasové rozdíly mezi lidmi a více pomáhat druhým lidem. Studenti z organizace AISEC Olomouc pořádají různé kulturní akce pro zahraniční studenty. (AISEC, Aisec Olomouc [online]).

### **Egea**

Jde o organizaci, která sdružuje studenty Geografie a mladé geografy na více než 80 univerzitách v rámci Evropy. V ČR má zastoupení v Praze, Brně a Olomouci. Studenti se do organizace mohou hlásit dobrovolně a organizace celkově pracuje na principu studenti-studentům. Jednotlivé pobočky organizují různé vzdělávací semináře, kongresy, letní školy, zeměpisné a naučné výlety atd. Studenti, kteří jsou do organizace zapojeni, mají tak možnost seznámit se s kolegy ve svém oboru nejen v rámci republiky, ale také ze zahraničí. Díky členství v Egea mohou poznávat nová místa, seznámit se se zajímavými lidmi a získat zkušenost a znalosti ze zahraničí. (Geoinformatics, Organizace Egea [online]).

## **Elsa Olomouc**

Spolek European Law Students' Association sdružuje studenty práv a mladé právníky ze 43 zemí Evropy již více než 30 let. V Olomouci působí na Právnické fakultě UP od roku 1998. Díky členství v tomto spolku se mohou studenti lépe zapojit do právní praxe, navázat kontakty s lidmi z oboru, zapojit se do různých akademických a mezinárodních projektů a mají možnost také vyjet na pracovní stáž do zahraničí. Studenti mimo jiné pořádají také tematické přednášky a besedy, filmové večery, exkurze do věznic a spoustu dalších akcí. V tomto spolku nezáleží na tom, v jakém ročníku student studuje, důležitá je vzájemná tolerance a solidarita. (ELSA, O Elsa [online]).

## **Erasmus Student Network - ESN UP Olomouc**

ESN (Erasmus Student Network) je mezinárodní nezisková organizace, která působí ve 37 zemích a ve které dobrovolně pomáhá přes 14 500 členů. Od roku 2005 má ESN svoji pobočku také v Olomouci. Hlavním záměrem spolku ESN UP je pomoc zahraničním studentům, kteří přijíždí studovat na UP, při jejich příjezdu a v průběhu jejich pobytu. Členové ESN se snaží studentům pomoci v adaptaci v novém prostředí a nabízí jim pomoc při různých nesnázích, které se týkají jak jejich studia nebo osobních věcí. ESN pro zahraniční studenty organizuje každý semestr přes 30 různých akcí. Tyto akce jsou velice rozmanité, a proto si každý může vybrat dle svých preferencí a časových možností. Členové ESN UP organizují národní prezentace, Language Café, Pub Quiz, výlety do Prahy, Krakova a Vídně, dále také různé sportovní aktivity, tematické večírky atd. Zároveň se snaží spolupracovat s dalšími studentskými organizacemi, např. Udržitelný Palacký nebo UP Air. V rámci začlenění zahraničních studentů do olomoucké společnosti, ESN UP organizuje také akce v rámci tzv. SocialErasmus a ExchangeAbility. Zahraniční studenti mají tak možnost zapojit se do místní komunity a pomáhat druhým lidem. Mezi tyto akce patří např. Erasmus in Kindergarde (výuka v mateřských školách), Erasmus in Schools (výuka na základních a středních školách), Freeshop (pomoc při recyklaci starých použitých věcí), účast na dobročinném běhu Světluška či Avon Run atd. V rámci ESN funguje také tzv. Buddy System, kde se místní studenti mohou registrovat a stát se tak „buddym“ - kamarádem přijíždějícímu zahraničnímu studentovi. Členové se snaží pomoci zahraničním studentům tzv. zapadnout v Olomouci a zároveň i pomáhají českým studentům navázat kontakt s člověkem ze zahraničí. Ve spolupráci



s UP vypomáhá ESN UP každý semestr s organizací tzv. Orientation Week, který pro přijíždějící zahraniční studenty organizuje Zahraniční oddělení Rektorátu UP a během kterého se zahraniční studenti seznamují s prostředím univerzity a zároveň také s českou kulturou. (ESN, About us [online]).

## **IFMSA**

IFMSA je Mezinárodní federace asociací studentů medicíny, což je nezávislá a apolitická instituce, která zastřešuje 117 členských organizací s více než 1,2 miliónem studentů lékařství ze 101 zemí světa. IFMSA byla založena v roce 1951 v Kodani a jde o neziskovou organizaci. V České republice je reprezentována členskou organizací IFMSA Česká republika (IFMSA CZ) a to na všech osmi lékařských fakultách na českých a moravských univerzitách. V současné době má IFMSA CZ více než 550 členů. Od roku působí v Olomouci. Členem se může dobrovolně a bezplatně stát každý student Lékařské fakulty v ČR. Členové se mohou zúčastnit aktivit pořádaných IFMSA CZ jako jsou například Nemocnice pro medvídky, MediCafé, Movember, Sexuální výchova pro pokročilé, akce spojené se Světovými dny diabetu, zdraví nebo AIDS. V rámci členství si může student zažádat také o účast na letních výměnných klinických a výzkumných stáží, kterých se každoročně uskutečňuje více než 350. (IFMSA CZ, O nás [online]).

## **ISHA Olomouc**

ISHA (International Students of History Association) je mezinárodní studentská organizace, která vznikla v roce 1990. Svoji pobočku má také v Olomouci, kde jde o spolek studentů Katedry historie UP. Tito studenti organizují ročně několik tematických přednášek a seminářů, filmových večerů a společenských akcí, účastní se různých konferencí (naposledy slovenské konference na téma Vzdelanosť a jej premeny v dejinách). Členové tohoto spolku se mohou účastnit jak akcí pořádaných v ČR, tak také v zahraničí. Poslední velká akce, na které vypomáhali, byl 11. sjezd českých historiků – profesní setkání historiček a historiků České republiky. Členové se již několikátým rokem starají o zahraniční studenty z Nebrasky, kteří na jaře přijíždí na semestrální studijní program, který je věnovaný především historii a současnému vývoji středoevropského regionu. (ISHA, Aktuality [online]).

## **Japonský klub Olomouc**

Japonský klub Olomouc vznikl z iniciativy zaměstnanců univerzity a studentů z Katedry asijských studií na Filosofické fakultě v roce 2002. Členem klubu se může stát kdokoli, kdo má zájem o Japonsko a japonskou kulturu celkově. Klub pořádá několikrát do roka tematické semináře, přednášky, promítání filmů, workshopy atd. Pořádá také prezentace pro studenty základních, středních a vysokých škol, díky kterým studenti mohou poznat a pochopit kulturu této ostrovní země. Na své akce zve přední české japanisty a zahraniční studenty (převážně z Japonska). Členství v tomto klubu stojí 150,- Kč a přináší sebou několik různých výhod a slev v oblasti vzdělávání i služeb. (Japonský klub Olomouc, O nás [online]).

## **3.2 Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého v Olomouci**

Informace o Dobrovolnickém centru UP jsem získala na základě rozhovoru s jedním ze zakládajících členů tohoto centra. V rámci Univerzity Palackého v Olomouci vzniká jako na vůbec první univerzitě v ČR dobrovolnické centrum. Centrum vzniklo v rámci projektu ROMSPIDO. Toto centrum má pomáhat zprostředkovat dobrovolnictví, jak studentům, tak také zaměstnancům univerzity. Díky dobrovolnickému centru má tedy dojít k systematickému propojení neziskových organizací se studenty a zaměstnanci UP a k propagaci dobrovolnictví jako formy občanské participace a životní zkušenosti. Služby centra mají být poskytovány jak v českém, tak i anglickém jazyce, proto je tedy přístupné také pro zahraniční studenty a zaměstnance UP. Dobrovolnické centrum vede databázi, ve které se evidují aktuální nabídky dobrovolnictví. Student či zaměstnanec univerzity se může do této databáze zaregistrovat a následně si vybírat mezi nabídkami. Dobrovolnické centrum UP poskytuje také individuální konzultace všem, kteří by se chtěli do dobrovolnictví nějak zapojit. Pro informace si můžou tedy přijít jak Češi, tak také cizinci.

Informace o nově vznikajícím dobrovolnickém centru se začaly šířit na podzim roku 2016, kdy se uskutečnil zároveň také nultý ročník projektu nazvaného Dny dobrovolnictví na UP. Tuto akci pořádala Katedra křesťanské sociální práce CMTF ve spolupráci se Studentským kariérním a poradenským centrem, Nadačním fondem UP a CARITAS VOŠs Olomouc. Celkově se přihlásilo více než 70 studentů UP, kteří se v rámci 3 dní zapojily do dobrovolnictví v jedné ze 7 předem vybraných olomouckých neziskových organizací. Tyto organizace byly předem vybrány

a to na základě úspěšné předchozí spolupráce. Program Dnů dobrovolnictví na UP doplnilo také vědecké sympozium, které se věnovalo v ten čas aktuálním výsledkům výzkumů na téma dobrovolnictví. A také workshop zaměřený na téma inovace v univerzitním prostředí. (Žurnál, Studenti si jako první v České republice jednorázově vyzkoušejí roli dobrovolníka [online]).

V říjnu tohoto roku proběhly v pořadí již 2. Dny dobrovolnictví na UP, které lákaly studenty a zaměstnance UP na nejrůznější workshopy, přednášky a besedy k tématu dobrovolnictví. Opět byla nabízena možnost vyzkoušet si dobrovolnictví na 3 dny v jedné z olomouckých neziskových organizací. Letos zcela poprvé v historii rektor UP uděloval studentům a zaměstnancům UP rektorské ceny za zásluhy v oblasti dobrovolnictví. Nominace mohlo zasílat samotné Dobrovolnické centrum UP a nebo také organizace, ve kterých dobrovolníci působili v rámci akademického roku 2016/2017. Celkově se udělovaly ceny v 7 kategoriích - dobrovolnické aktivity při práci s dětmi a mládeží, v nemocnicích, v oblastech životního prostředí, sociálních služeb, kultury, při univerzitních akcích nebo v rámci projektu ROMSPIDO. Pomocí tohoto oceňování by se měla na univerzitě a také ve městě Olomouc posílit povědomí o dobrovolnictví a jeho důležitém významu ve společnosti. Zároveň se tak také veřejně ocenili lidé, kteří svojí prací dobrovolně přispívají k užitku druhých. (Žurnál, Dny dobrovolnictví na UP vyvrcholí historicky prvním předáním rektorských cen [online]).

Na Univerzitě Palackého proběhl v roce 2013 výzkum, kterého se zúčastnilo 200 studentů z Pedagogické fakulty. Výzkum přináší zajímavé informace o zapojení studentů z Pedagogické fakulty UP do dobrovolnictví. Za nejčastější zdroj informací o dobrovolnictví respondenti uváděli osobu, která již v nějaké neziskové organizaci působí (22% respondentů), dále pak informace z internetu (20 % respondentů), informace od přátel, známých a příbuzných (18 % respondentů) a z propagačních letáků (12 % respondentů). Nejméně se pak studenti dozvídají o dobrovolnictví z odborné literatury a rozhlasu. Z celkového počtu pouze 43 respondentů se věnovali nebo věnují dobrovolnictví a z tohoto počtu se 28 % věnovalo dobrovolnictví jen pár měsíců, nejvíce se věnovali dobrovolnictví v oblasti sociálních služeb 40 %, celkem 33 % respondentů vykonávalo dobrovolnictví kvůli nabití nových zkušeností a informací, 28% respondentů vykonávalo dobrovolnictví kvůli praxi v oboru. Zajímavostí je, že 33 % uvedlo, že se nikdy nezúčastnilo školení dobrovolníků a zároveň také 33 % respondentů uvedlo, že absolvovali jednodenní školení. Téměř polovina studentů, kteří

mají zkušenost s dobrovolnictvím, 48 % respondentů, se nikdy nesetkala se supervizí v rámci dobrovolnictví. Všechny 43 respondentů zodpovědělo, že v budoucnu se dobrovolnictví chtějí nadále věnovat. (Říhová, 2013, s. 58 - 93)

Druhý výzkum, jenž proběhl v akademickém roce 2015/2016 byl zaměřený na motivaci studentů a zaměstnanců UP k formálnímu dobrovolnictví v sociálních službách. Výzkumným vzorkem byli respondenti, kteří v uplynulých 12 měsících vykonávali neformální dobrovolnickou činnost v oblasti sociálních služeb. Celkem šlo o 121 respondentů, z nichž 91 % tvořily ženy a 9 % muži. Nejčastějšími oblastmi výkonu dobrovolnictví byla osobní asistence a trávení času s klientem (39 respondentů), volnočasové aktivity (38 respondentů) a lektorská činnost (18 respondentů). Téměř polovina respondentů, 49,6 %, uvedlo, že se dobrovolnictví věnuje více než 3 roky; 21,5 % se dobrovolnictví věnuje méně než rok; 18,2 % vykonává dobrovolnictví více než 2 roky, ale méně než 3 roky; 10,7 % provozuje tuto činnosti více než rok, ale méně než 2 roky. Každý týden se dobrovolnictví věnuje 53,7 % ze všech respondentů. Nejčastějším motivem pro výkon dobrovolnické služby je pro dobrovolníka důležitost pomoci druhým lidem. Dalšími nejčastějšími motivy byly osobní rozvoj a profesní rozvoj, které se již vážou k samotnému dobrovolníkovi. Celkově 73 % respondentů uvedlo, že dobrovolnická zkušenost je součástí jejich životopisu a více než 80 % respondentů uvedlo, že jim zkušenosti z dobrovolnické činnosti pomohli nebo pomohou v profesním životě. Varianta setkávat se s novými lidmi a navázat nová přátelství či touha podělit se o své vědomosti a zkušenosti s druhými, nebyla pro respondenty nijak výrazně významná a obě tyto varianty dostaly průměrné hodnocení. Za nejméně motivující pak respondenti označili, že vykonávají dobrovolnickou službu z důvodu, že jejich rodina či přátelé jsou také dobrovolníci. V případě motivace studentů a zaměstnanců UP jde tedy o kombinaci altruistické a egoistické. Dobrovolníci chtějí pomáhat druhým, ale zároveň chtějí mít z dobrovolnictví určitých prospěchů pro sebe samotné. (Matulayová, Jurníčková, Doležel, 2017, s. 61 – 74)

## 4 Posilující prvky motivace

Člověk, který přichází a nabízí svoji dobrovolnou pomoc, již přichází s nějakým očekáváním a s nějakou motivací. Může přijít s konkrétní představou toho, co by chtěl dělat, ale také může přijít jen s tím, že chce pomáhat a potřebuje pomoc při výběru jeho dobrovolnické práce.

Motivaci můžeme chápat jako takový určitý motor, který žene člověka k aktivitě. Motivace tuto aktivitu vyvolává, udržuje a zároveň ji také reguluje. Motivace může být vědomá a nevědomá, avšak oba tyto procesy vedou k vysvětlení určitého chování. Pro každého člověka je typické, že tíhne k určitým cílům a snaží se naplnit své potřeby. „Cílem může být: objekt, zkušenost, aktivita, stav či situace.” (Lašek, Vondroušková, 2014, [online]) Na téma motivace zahraničních studentů k dobrovolnictví v ČR žádné práce doposud vypracované nebyly, tudíž nemám výsledky této práce s čím porovnávat. A také právě díky tomu, je tato práce ojedinělá.

### 4.1 Typy motivace k dobrovolnictví

Motivací k dobrovolné činnosti se zabývají Jiří Tošner a Olga Sozanská (2006, s. 46-47), kteří čerpají informace z vůbec prvního reprezentativního výzkumu na téma dobrovolnictví v ČR, který proběhl v letech 1999-2000 pod názvem Dárcovství a dobrovolnictví v České republice. Tento výzkum byl realizovaný Nadací rozvoje občanské společnosti (NROS), Agenturou neziskového sektoru (AGNES) a Agenturou STEM a ve spolupráci s občanským sdružením HESTIA a nadací VIA. Na základě statistické analýzy byly popsány 3 základní motivace k dobrovolnictví, které se sice vzájemně protínají, ale u jednotlivců vždy jedna z nich převažuje nad těmi zbylými dvěma. Jde o motivace konvenční neboli normativní, reciproční a nerozvinuté motivace. Za **konvenční motivaci** považují takovou motivaci, která souvisí s morálním charakterem dobrovolníka. Dobrovolník je ovlivněn neformálními pravidly společnosti anebo také morálními pravidly jeho nejbližšího okolí. Dobrovolníkem je zkrátka proto, že je to vhodné a má to tak být. Dle výzkumu se tento druh motivace vyskytuje až u 41% českých dobrovolníků, převážně u lidí nad 60 let a u věřících. Dalším typem je **motivace reciproční**, která se dle výzkumu vyskytuje u 37% českých dobrovolníků, zejména u lidí do 30let. Dobrovolníci berou svoji práci jako pomoc druhým, ale zároveň se z této práce snaží získat i něco pro sebe. Často se tedy během své dobrovolnické služby snaží získat nové zkušenosti, uplatnit své schopnosti, navázat kontakt s novými

lidmi a také se tak snaží udržet se v kondici. Třetím typem motivace je **motivace nerozvinutá**, která se projevuje u 23 % dobrovolníků, převážně u vysokoškoláků a lidí ve věku 46-60 let. U tohoto typu existují 3 nosné pilíře, na jejichž základě se člověk rozhodne pro dobrovolnictví. Jsou to důvěra v organizace, pro kterou mají pracovat, jejich přesvědčení o smysluplnosti jejich dobrovolné práce a pocit, že díky tomu, že se zapojují do dobrovolnictví, tak šíří ve společnosti dobro. Pokud bychom porovnali tyto 3 typy motivací, tak jde říci, že: konvenční motivace má nejbližší k občanské výpomoci v nejbližší komunitě; reciproční motivace má nejbližší k vzájemnému dobrovolnictví; nerozvinutá motivace má pak nejbližší k veřejně prospěšnému dobrovolnictví.

Díky průzkumům jak z ČR, tak ze zahraničí, bylo možné vytvořit seznam názorů dobrovolníků, který ukazuje, co podporuje jejich ochotu být dobrovolníkem:

- *“Mají pocit, že jsou oceňováni.*
- *Uvědomují si, že jejich přítomnost něco znamená.*
- *Mají naději na změnu, postup ve své činnosti.*
- *Dostává se jim uznání na veřejnosti i soukromě.*
- *Mají pocit, že dokážou zvládnout předkládané úkoly.*
- *Mají pocit sounáležitosti a týmové práce spolupracovníků.*
- *Podílejí se na řešení problémů, na rozhodování i na stanovování cílů organizace.*
- *Uvědomují si, že v důsledku jejich činností se děje něco podstatného.*
- *Jejich osobní potřeby jsou uspokojovány.”* (Tošner, Sozanská, 2006, s. 55)

Autoři Clary a Snyder (1998) se ve svém výzkumu, který probíhal pomocí dotazníkového šetření tzv. Volunteer Function Inventory (VFI), zabírali jednotlivým motivacím, které jsou spojeny s dobrovolnictvím člověka. Díky výsledkům tohoto výzkumu jednotlivé motivace rozdělili do 6 funkcí. První je **hodnotová** funkce, kde dobrovolnictví člověka je prospěšné druhým a zároveň napomáhá naplnit hodnoty samotného dobrovolníka. Druhá funkce je **zkušenostní**, kde hlavní motivací dobrovolníka je zdokonalení svých dovedností a znalostí. Třetí funkce se nazývá **podpůrná**, souvisí s osobním rozvojem dobrovolníka. Další funkci nazvali **kariérní**, kdy dobrovolník prostřednictvím svého dobrovolnictví získává zkušenosti pro svoji budoucí práci. Pro **sociální** funkci je charakteristická motivace k posilování sociálních

vztahu jedince. **Ochranná** funkce souvisí s řešením vlastních problémů. Dobrovolník nabývá díky dobrovolnictví na zkušenostech a tím se zvyšuje také jeho sebevědomí.

Frič a Pospíšilová (2010, s. 105 - 110) se ve své knize věnují také otázkám spojených s motivací dobrovolníků, např. co motivuje dobrovolníky k tomu, aby zdarma pomáhali druhým, nebo proč se vůbec rozhodnout být dobrovolníkem a co je udržuje v pokračování této činnosti? Autoři uvádí dva základní přístupy ke zkoumání motivace lidí k dobrovolnictví. První přístup se nazývá **psychologický** a jsou v něm vyzdvihovány osobnostní vlastnosti každého člověka. Člověk by díky svému vrozenému sociálnímu citění neměl očekávat za práci při pomáhání druhým nějakou odměnu. Díky svým hodnotám, vlastnostem a potřebám, je dostatečně motivován k dobrovolnictví. Ten přístup je tedy zaměřen na altruistické chování jedince. Druhý přístup se nazývá **sociologický** a u tohoto přístupu se předpokládá, že jedinec je za svoji dobrovolnickou činnost odměněn ve společnosti prostřednictvím sociálního uznání.

## 4.2 Jak posilovat motivaci

Je velice důležité, aby organizace dbaly na udržování motivace a odměňování svých dobrovolníků. Prosté slovo „děkuji“ je zdarma a pro dobrovolníka je to něco velice cenného a často i dostatečně uspokojujícího. Autoři Ochman a Jordan zmiňují několik dalších způsobů, jak můžeme dobrovolníky motivovat - Organizace může uspořádat slavností den dobrovolníků, může si vypsát data narození jednotlivých dobrovolníků přát k narozeninám a svátku, může dobrovolníkům věnovat nějaké dárkové předměty s logem organizace, může jména dobrovolníků a jejich činnost uvádět ve výročních zprávách, může dobrovolníky zvat na neformální setkání, zaměstnanci organizace se mohou snažit pomoci v osobním rozvoji dobrovolníka anebo můžou dobrovolníci čerpat výhody podobné zaměstnancům (slevové poukázky, obědy, ochranné oblečení atd.). (Ochman, Jordan, 1997, s. 23)

Velký význam na oceňování dobrovolníků klade také Novotný a Stará (2002, s. 25 – 26), kteří vyjmenovávají celou škálu způsobů odměňování. Výše zmíněné způsoby oceňování doplňují o zaslání děkovného dopisu, podpora vzdělávání dobrovolníka, reprezentace organizace dobrovolníkem v médiích, v případě zkušeného dobrovolníka možnost jmenování poradcem určitého programu, vydání certifikátu či osvědčení o dobrovolnictví. Zaměstnanec organizace nebo koordinátor dobrovolníků

může také navrhnout dobrovolníka na získání ceny Křesadlo - cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci. Tato cena se uděluje 1 za rok v prosinci při Mezinárodním dni dobrovolníků. Při oceňování dobrovolníků může být zaměstnanec kreativní, vždy je ale důležité dbát na individuální přístup k dobrovolníkovi, protože každý člověk může vnímat navržené ocenění jinak.

Existují další faktory, které mohou podporovat motivaci dobrovolníků a nemusí to být zrovna oceňování. Může jít o příjemnou a přátelskou atmosféru v organizaci či v místě výkonu dobrovolnictví; dobrá organizace a péče o dobrovolníky; jasně daná dohoda a pravidla pro dobrovolníky; pomoc v případě, že o ni dobrovolník zažádá; účinná pomoc při řešení konfliktů; reagování na podněty dobrovolníků ze strany zaměstnanců organizace aj. (Novotný, Stará, 2002, s. 26)

Tématu dobrovolnictví a motivace studentů se věnuje také Leona Bezstarostiová ve své práci s názvem Dobrovolnictví a motivace k němu z pohledu studentů Zdravotně sociální fakulty a studentů Ekonomické fakulty. Studentka se zaměřila na faktory, které ovlivňují k motivaci studenty z Fakulty ekonomické a z Fakulty zdravotně sociální. Z celkového počtu 87 respondentů se dobrovolnictví věnuje pouze 34% a 66% s dobrovolnictví nevěnuje. Při otázce na motivaci jejich působení v dobrovolnictví největší vliv mělo posílení sociálních vztahů, dále potom možnost osobního růstu a pocit sebenaplnění. (Bezstarostiová, 2015, s. 34 – 38). V jejím výzkumu šlo o české studenty studující na specifických fakultách, proto výsledky výzkumu nemůžu v tomto případě porovnávat. Nicméně je může být zajímavé sledovat, míru zapojení a motivaci českých studentů a porovnávat ji s mírou zapojení a motivací zahraničních studentů.



## 5 Překážky v dobrovolnictví

Během dobrovolnictví se u člověka můžou vyskytovat jak určité motivační prvky (posilující), tak prvky demotivační (oslabující). Motivace u každého člověka je individuální a každého se tak mohou vyskytovat i jiné typy překážek, které mohou zabránit třeba už i začít se samotným dobrovolnictvím. Když zapřemýšlím nad tím, co by mohlo být demotivující pro zahraniční studenty, kteří mají vykonávat dobrovolníka v ČR, tak první věc, která se mi vybaví, je jazyková bariéra. Studenti se, dle mého názoru, můžou stydět a obávat se, že jim druzí neporozumí, a proto se raději ani nezapojí. Druhou překážkou by mohla být xenofobie, čili nedůvěra až nepřátelství k cizímu, ze strany českých občanů. Důvodů a tedy překážek v dobrovolnictví se může vyskytovat daleko více a právě jim se budu nyní věnovat.

### 5.1 Typy překážek

Je důležité věnovat zvýšenou pozornost nezaměňování dobrovolníka s řádným zaměstnancem. Dobrovolník nemá nahrazovat pracovní sílu a neměl by být brán ani jako profesionál. Pro dobrovolníka by v organizaci měly být vytvořené vhodné podmínky k práci, pracovníci by měli vědět, jak s dobrovolníkem spolupracovat a jak co nejlépe využít jeho potenciál a motivovat ho k práci. Dobrovolníka by organizace neměla nutit do něčeho, co mu není příjemné a co by mohlo vést k jeho postupné nechuti vykonávat dobrovolnickou službu. Zároveň ovšem dobrovolník musí respektovat základní pravidla organizace a neměl by nějak narušovat chod této organizace. Dobrovolník může být takovým novým oživujícím prvkem v organizaci. Občas se ovšem stává, že tomu tak není a dobrovolník místo aby byl nadšený a spokojený ze své dobrovolnické činnosti, tak je demotivovaný a působí i na své okolí.

Za pomoci domácích i zahraničních průzkumů vznikl seznam bariér v dobrovolnictví. Do tohoto seznamu patří následující překážky:

- Dobrovolník cítí napětí mezi spolupracovníky a nedostatečnou podporu v organizaci.
- Dobrovolník nedostává dostatečné ocenění ani zpětnou vazbu na svoji práci.
- Činnost dobrovolníka nijak nepřispívá k jeho osobnímu růstu.
- Dobrovolníci nedostávají příležitosti projevit svoji iniciativitu a kreativitu.
- Činnost, kterou dobrovolník vykonává, je monotónní a není rozmanitá.

- Dobrovolník má pocit, že jeho práce není potřebná.
- Dobrovolník shledává svůj úkol i tým za málo prestižní.
- Dobrovolník má příliš velká očekávání a při setkání s realitou pak narazí na velký rozdíl. (Tošner, Sozanská, 2002, s. 55)

„Bariéry dobrovolnictví nezmizí samy o sobě, dědictví minulosti, zpretrhané vazby mezi lidmi se neobnoví ze dne na den. Věříme, že dobrovolnictví přispívá k rehabilitaci občanských ctností, mezi kterými ochota pomáhat hraje nemalou roli.“ (Tošner, Sozanská, 2002, s. 35).

Tématu bariér v dobrovolnictví se věnoval také Frič a Pospíšilová (2010, s. 172 – 174). Z výzkumu vyplývá, že z lidí, kteří vykonávají dobrovolnictví, si celkem 44 % neuvedlo žádnou bariéru. Nejčastější bariérou v dobrovolnictví je pro dobrovolníky nedostatek času. Lidé jsou příliš vytíženi, jak už v práci, tak také ve svém volném čase jinými činnostmi. Druhá nejčastější bariéra souvisí s pocitem, že o dobrovolnictví nikdo nestojí a neváží si ho. Mezi další nejčastější bariéry patří zdravotní problémy, problémy s dojížděním, nedostatečný zájem a fakt, že lidé neví, kde a jak začít s dobrovolnictvím.

## 5.2 Vypořádání se s překážkami

V průběhu svého působení se člověk může dostat do situací, které mu nejsou příjemné a se kterými je zapotřebí se nějak vypořádat. Mohou se vyskytnout nějaké překážky, které jeho motivaci k dobrovolnictví oslabují, a může dojít k tomu, že tato motivace zcela vymizí. Důležité je, aby se člověk takovýchto překážek nezaklekl, ale naopak se tento problém snažil vyřešit. Někteří lidé se s překážkou dokáží vyrovnat sami, druzí potřebují pomoc druhého, záleží na povaze člověka a také na povaze překážky.

Frič (Současné trendy dobrovolnictví a sociální práce, 2011, s. 8 - 9) se při zaobírání současným trendem dobrovolnictví a sociální práci věnoval také již zmíněnému manažerskému modelu dobrovolnictví. Věnuje pozornost tomu, že po roce 1989 roste počet dobrovolníků a dobrovolnictví se začíná více podobat dobrovolnictví v západních zemích. Dobrovolnictví se začíná více profesionalizovat a na dobrovolníky jsou kladeny vyšší nároky, zejména v oblasti sociální práce a zdravotní péče. Dobrovolníci jsou vybíráni do organizací na základě pohovorů, jsou zaškolení nejruznějšími specialisty, jsou smluvně vázáni a po celou dobu koordinováni. Nicméně nové trendy přicházejí s tím, že dnešní společnost je ovlivněna okolními podmínkami

k tomu, aby lidé nebyli na sobě tolik závislí a stávali se v životě více samostatní. Jedinci se stávají více nezávislími na svém okolí a vyžadují větší svobodu při rozhodování a to vše se promítá také do dobrovolnictví. Ochota zapojit se do dobrovolnictví nevychází z tradičních hodnot, ale z toho, zda pro ně dobrovolnictví bude dostatečně atraktivní a uspokojí jejich potřeby. Dobrovolníci si často stanovují nároky při práci v dobrovolnické organizaci a organizace se pak dobrovolníkům přizpůsobují a vycházejí vstříc jejich individuálním požadavkům. Je pravděpodobné, že trend se bude prohlubovat s přibýváním nových vzdělaných dobrovolníků z mladších generací. Tento trend ovšem neplatí pro všechny dobrovolníky. Přes 40 % dobrovolníků vykonávají dobrovolně svoji činnost bez jakéhokoliv organizačního rámce. Většina dobrovolníků v ČR působí v menších neziskových organizacích, kde takovéto manažerské vedení nefunguje. V současné době se začíná západními zeměmi šířit také trend návratu ke komunitě, který v posledních letech můžeme sledovat i u nás. Sociální práce se více zaměřuje na jedince, tudíž je otázkou, zda bude dobrovolnictví v oblasti sociální práce pro dobrovolníky stále atraktivní i přes veškeré nové trendy v této oblasti (individualismus a komunitarismus).

## Empirická část

## 6 Projekt výzkumu

Empirická část navazuje na problematiku uvedenou v části teoretické. V empirické části své diplomové práce nejprve věnuji projektu výzkumu, kde vymezuji cíl výzkumu a stanovuji výzkumné otázky. Dále podrobněji popisuji metodologii a metodiku výzkumu, techniku měření, výzkumný vzorek a organizaci výzkumu. Druhou důležitou částí této kapitoly je pak představení výsledků výzkumu pomocí popisné statistiky.

### 6.1 Cíl

Hlavním cílem tohoto kvantitativního výzkumu je zjistit, zda se zahraniční studenti studující na Univerzitě Palackého v Olomouci zapojují či nezapojují do dobrovolnictví během jejich studia v ČR a co jejich zapojení či nezapojení ovlivňuje. Pro přesnost, uvádím-li slovo studenti, tak mám na mysli, jak mužské, tak i ženské pohlaví dohromady. Abych mohla dosáhnout odpovědi na hlavní cíl tohoto výzkumu, musela jsem si zvolit několik menších dílčích cílů. Zvolené dílčí cíle jsou následující:

- Zjistit, zda zahraniční studenti vědí, kde najdou informace o dobrovolnictví v ČR.
- Zjistit, jaké překážky zahraniční studenti shledávají při jejich dobrovolnické činnosti v ČR nejčastěji.
- Zjistit, co motivuje zahraniční studenty k výkonu dobrovolníka v ČR.
- Zjistit, jaká oblast dobrovolnictví je nejvíce atraktivní pro zahraniční studenty.

### 6.2 Výzkumné otázky

Výzkumné otázky vycházejí z cílů výzkumu. Hlavní výzkumná otázka této diplomové práce zní: Jaká je míra zapojení zahraničních studentů do dobrovolnictví v ČR během jejich studia na UP a které faktory, které ji ovlivňují? Na hlavní výzkumnou otázku navazují dílčí výzkumné otázky, které znějí následovně:

- Jaké pohlaví se do dobrovolnictví v ČR zapojuje více?
- Jaká je informovanost zahraničních studentů o dobrovolnictví v ČR?
- S jakými překážkami se setkávají zahraniční studenti při jejich dobrovolnické činnosti v ČR?
- Jaká je motivace zahraničních studentů k dobrovolnictví v ČR?
- Jaká oblast v dobrovolnictví v ČR je pro zahraniční studenty nejvíce atraktivní?

Pro výše zmíněnou hlavní výzkumnou otázku byly formulovány celkem 4 hypotézy, ve kterých se zkoumají vztahy mezi proměnnými. Hypotézy jsou stanoveny následovně:

- Do dobrovolnictví v ČR se více zapojují zahraniční studentky UP, než zahraniční studenti UP.
- Nedostatečná informovanost zahraničních studentů UP o dobrovolnictví v ČR je překážkou v jejich zapojení do dobrovolnictví v ČR.
- Zahraniční studenti UP, kteří vykonávají dobrovolnictví v ČR, jsou více motivováni odbouráním jazykové bariéry než získáním nových znalostí a dovedností v rámci profesního rozvoje.
- Dobrovolnictví v oblasti sociálních služeb je více atraktivní pro zahraniční studenty UP, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR než pro ty, kteří tuto zkušenost nemají.

Vzhledem k výsledkům, které vyplynuly z dotazníků, nebude možné dané hypotézy statisticky ověřit. Z celkového počtu 182 získaných dotazníků, pouze 33 respondentů má zkušenost s dobrovolnictvím v ČR a toto číslo nelze shledat za dostatečně reprezentativní vzorek a nelze ho použít k analytickému šetření, statistiku 2. stupně. Původní hypotézy tedy přeformuluji a budu s nimi pracovat jako s existenčními hypotézami. Výsledky výzkumu budou tedy prezentovány za pomoci statistiky 1. stupně.

- H1: Předpokládáme, že do dobrovolnictví v ČR se více zapojují zahraniční studenti ženského pohlaví.
- H2: Předpokládáme, že nedostatečná informovanost zahraničních studentů UP o dobrovolnictví v ČR je překážkou v jejich zapojení do dobrovolnictví v ČR.
- H3: Předpokládáme, že zahraniční studenti UP, kteří vykonávají dobrovolnictví v ČR, jsou nejvíce motivováni odbouráním jazykové bariéry.
- H4: Předpokládáme, že nejvíce atraktivní pro zahraniční studenty UP, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR je dobrovolnictví v oblasti sociálních služeb.

### 6.3 Metodologie a metodika výzkumu

Vzhledem k povaze tohoto výzkumu, kde mým záměrem bylo získat odpovědi od co nejvíce zahraničních studentů a mít tak co nejvíce různých odpovědí, byla zvolena strategie kvantitativního výzkumu. „*K výhodám kvantitativního přístupu patří zejména přehlednost, stručnost a syntetičnost výsledku.*” (Chráška, 2007, s. 237) Při plánování výzkumu jsem se rozhodla pro zvolení statistického šetření, které je nejčastěji spojováno s kvantitativním výzkumem. Při tomto šetření se usiluje o popis populace, na základě analýzy získaných dat, která musí být co nejpřesnější a nejsprávnější. Zkoumají se především vztahy mezi proměnnými. Během výzkumu došlo ovšem ke změnám, které byly způsobeny získanými výsledky. Původní hypotézy jsem musela převést na existenční hypotézy a ty poté pomocí popisné statistiky ověřovat. Více popisují níže.

#### Technika měření

Vzhledem k faktu, že potenciaální respondenti jsou zahraniční studenti, kteří studovali anebo stále studují na UP, proto je nebude snadné všechny obejít osobně, zvolila jsem statistické šetření založené na dotazníku, konkrétně na online dotazníku. (Hendl, Remr, 2017, s. 137-167) Jelikož jsem pro svůj výzkum nepotřebovala znát přesnou identitu respondentů, ale vystačila jsem si jen s některými demografickými údaji, zvolila jsem formu anonymního dotazníku. (Chráška, Kočvarová, 2015, s. 44) V dotazníku jsou 2 otázky otevřené, kde si respondent odpověď sám vytváří. Dále pak dotazník obsahuje otázky uzavřené a většina otázek jsou polouzavřené. Pro případ, že bych v dotazníku zapoměla uvést nějakou možnou variantu odpovědi, respondenti měli v polouzavřených otázkách k dispozici zatrhnout pole „jiné” a právě zde mohli poté následně doplnit svoji odpověď. (Chráška, 2007, s. 165 - 166). Musím také zmínit riziko online dotazníku, který lze sdílet odkazem, a ke kterému mohli mít přístup i jiní lidé, pokud jej zahraniční studenti přeposlali. Nemohu tedy se 100 % jistotou tvrdit, že všechny dotazníky vyplnili pouze zahraniční studenti, kteří jsou níže specifikováni. Nicméně doufám, že studenti respektovali, co bylo jasně vydefinováno a dotazník vyplnili jen ti, které jsem o to požádala.

Pro vytvoření online dotazníku jsem využila služeb Google Forms. Nejprve jsem si otázky připravila v českém jazyce a poté je přeložila do anglického jazyka vzhledem k respondentům, kteří jsou zahraniční studenti. Před samotným dotazníkovým šetřením,

jsem pilotní verzi dotazníku ověřila v předvýzkumu na 5 lidech, abych našla případné nedostatky a odstranila je. Během tohoto procesu jsem objevila pár gramatických chyb a mimo jiné usoudila, že některé otázky v dotazníku byly přebytečné a nedotýkaly se příliš výzkumné otázky, proto jsem je z dotazníku odstranila. Jakmile jsem odstranila nedostatky, začala jsem dotazník šířit a sbírat tak data. Respondenti vyplnili online dotazník, který byl publikován v několika „skupinách zahraničních studentů“ na sociální síti Facebook a který byl také studentům zaslán na emailové adresy. Dotazník obsahuje celkem 19 deskriptivních otázek, které jsou rozděleny do 6 různých sekcí.

Prvních 5 otázek je shodných pro všechny respondenty. Tyto otázky se týkají základních informací o respondentovi. Otázky jsou následující:

- 1) Jste muž nebo žena?
- 2) Z jakého kontinentu pocházíte?
- 3) Z jaké země pocházíte?
- 4) Na které fakultě UP studujete?
- 5) Máte nějakou zkušenost s dobrovolnictvím?

Poslední, tedy 5. otázka, je tzv. rozřazovací. Podle určité odpovědi se účastník automaticky posouvá na další sekci. Respondenti, kteří odpověděli, že nemají zkušenost s dobrovolnictvím, se v dotazníku přesměrovávají do 2. sekce, kde odpovídají na tyto otázky:

- 6) Proč jste nikdy nezkusil/a být dobrovolníkem?
- 7) Jaká oblast dobrovolnictví by Vás případně zajímala nejvíce?

Respondenti, kteří na 5. otázku odpověděli, že mají zkušenost s dobrovolnictvím, se přesouvají do 3. sekce otázek, které jsou následující:

- 8) Jak dlouho jste/jste byla dobrovolníkem?
- 9) Jak často děláte/jste dělala dobrovolníka?
- 10) Absolvoval/a jste někdy nějaké školení dobrovolníků?
- 11) Máte nějakou zkušenost s dobrovolnictvím v ČR?

Na základě poslední (11.) otázky ve 3. sekci se účastníci opět přesměrovávají do 2 různých sekcí. Respondent, který odpověděl, že nemá zkušenost s dobrovolnictvím v ČR, se přesměrovává do poslední 6. sekce. Respondent, který uvedl, že má zkušenost s dobrovolnictvím v ČR je přesměrován do 4. sekce otázek, které jsou následující:

- 12) Jak jste se dozvěděl/a o dobrovolnictví v ČR?
- 13) V jaké oblasti děláte dobrovolníka v ČR?



- 14) Co Vás motivuje dělat dobrovolníka v ČR?
- 15) Existuje nějaký další druh Vaší motivace, který nebyl uveden v předešlé otázce?
- 16) Setkal jste se s nějakými překážkami v průběhu Vašeho dobrovolnictví v ČR?

Pokud respondent narazil na nějaké překážky během svého zapojení se do dobrovolnictví v ČR, tak pokračuje do 5. sekce na otázku č. 17. - Na jaké překážky jste během svého výkonu dobrovolníka v ČR narazil/a? A následně pak pokračuje do 6. sekce otázek, aniž by záleželo na odpovědi. Pokud respondent na 17. otázku odpoví, že nenarazil na žádné překážky, tak se přesouvá do poslední 6. sekce taktéž.

Na poslední 6. sekci otázek odpovídají opět všichni respondenti. Tato sekce se skládá z 2 otázek.

- 18) Víte, na koho se obrátit v případě, že byste chtěl/a být dobrovolníkem v ČR?
- 19) Věděl/a jste o tom, že na UP existuje dobrovolnické centrum?

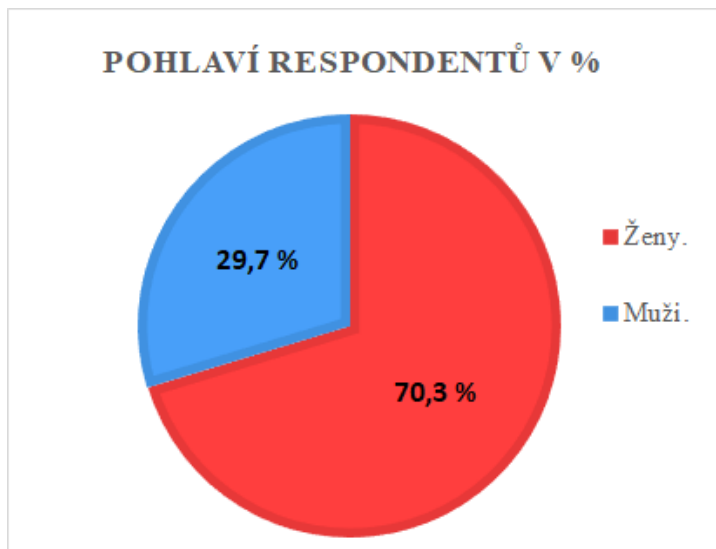
#### **6.4 Charakteristika výzkumného vzorku**

Výzkumný vzorek, aneb populace tohoto výzkumu, byl vybrán formou záměrného výběru. Jak píše Svoboda (2012, s. 25), záměrný výběr záleží na volbě výzkumníka anebo také na lidech, kteří se výzkumu chtějí dobrovolně zúčastnit. Záměrný výběr může vznikat třemi způsoby - anketou, kvótním výběrem či panelem. Záleželo na studentech samotných, zda dotazník vyplní či nikoli.

Předem jsem si jasně vymezila, o jaké respondenty musí jít. Dotazník byl rozeslán všem zahraničním studentům, kteří studují nebo studovali v krátkodobých programech Erasmus+ nebo tzv. Exchange programech. Výzkumný vzorek tvořili zahraniční studenti, kteří přijeli studovat do ČR, konkrétně tedy na Univerzitu Palackého v Olomouci, na dobu minimálně 3 měsíce. Šlo o vysokoškolské studenty, kteří studovali na jedné z 8 fakult UP v Olomouci. Pro tento výzkum jsem oslovila studenty a studentky, kteří na UP studovali v akademickém roce 2016/2017 a také ty, kteří studují v zimním semestru v současném akademickém roce 2017/2018. Celkově šlo tedy o studenty z 3 semestrů. Tohoto výzkumu se celkově zúčastnilo 182 respondentů. Hypotézy, které byly v přípravné fázi tohoto výzkumu stanoveny, se týkají ovšem zaměření na dobrovolnictví v ČR. Jak jsem již uvedla v kapitole

6.2 Výzkumné otázky, tak z celkového počtu dotázaných 674 studentů na dotazník odpovědělo 182 respondentů a z nich pouze 33 má zkušenost s dobrovolnictvím v ČR. Toto zastoupení není bohužel dostatečně reprezentativní pro uskutečnění analytického šetření.

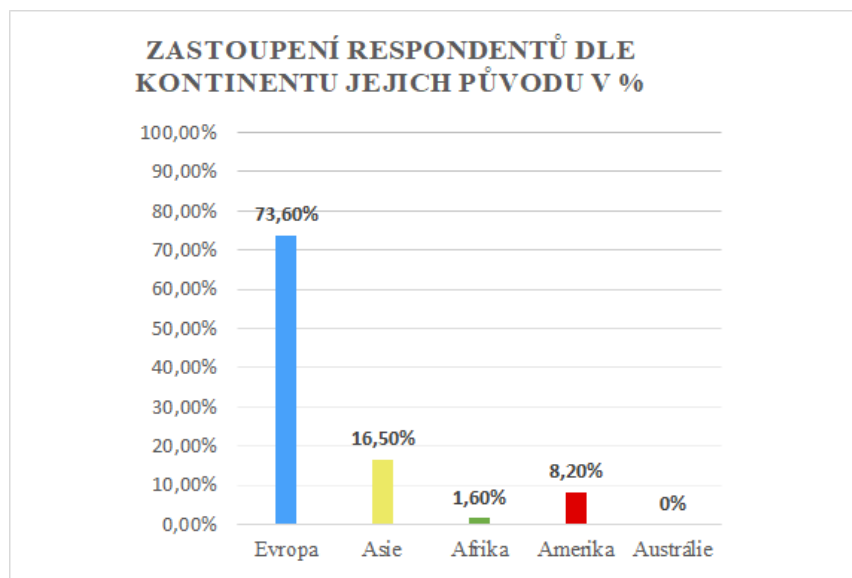
Graf 1: Pohlaví respondentů



Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 1 zobrazuje procentuální zastoupení mužů a žen, kteří odpovídali na dotazník. Data vypovídají o tom, že výzkumný vzorek se skládá z větší části z ženského pohlaví. Na dotazník odpovědělo celkem 128 žen a 54 mužů.

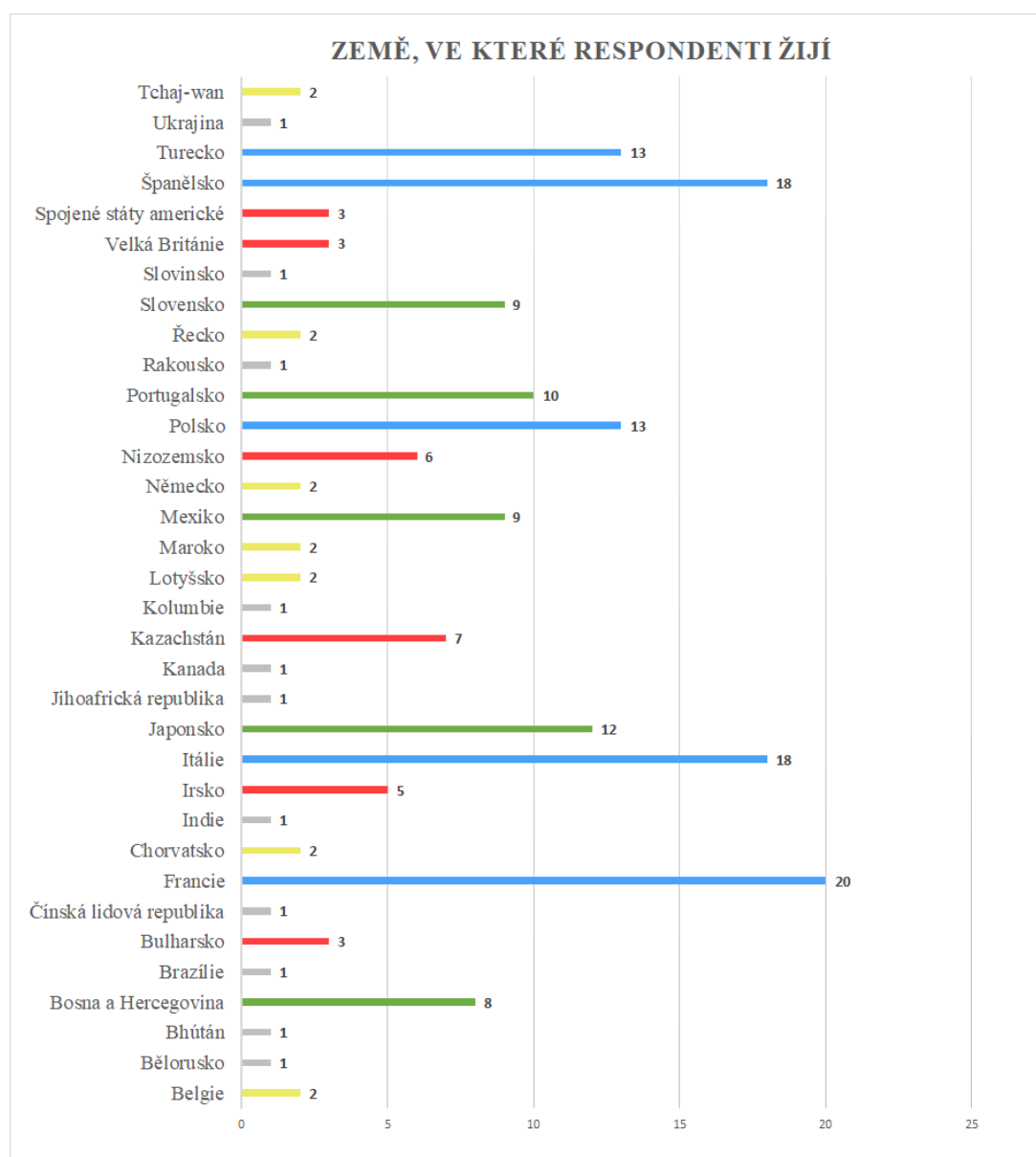
Graf 2: Kontinent původu



Zdroj: Vlastní výzkum

V grafu 2 je vyjádřené procentuální zastoupení jednotlivých kontinentů. Tato data jsou odpovědi na otázku č. 2 „Z jakého kontinentu pocházíte?“ Výzkumného šetření se zúčastnilo 134 respondentů z Evropy, 30 respondentů z Asie, 15 respondentů z Ameriky a 3 respondenti z Afriky. Šetření se nezúčastnil žádný student z Austrálie. Nejpočetnější zastoupení v tomto výzkumu tvořili studenti z Evropy. Z interních zdrojů ovšem vím, že studenti z Evropy tvoří nejpočetnější skupinu přijíždějících studentů na UP, zatímco studentů z Austrálie či Afriky přijíždí podstatně méně v porovnání se studenty z Ameriky, Asie či Evropy. Tato skutečnost má zajisté také vliv na zastoupení respondentů v kontinentech při tomto výzkumu.

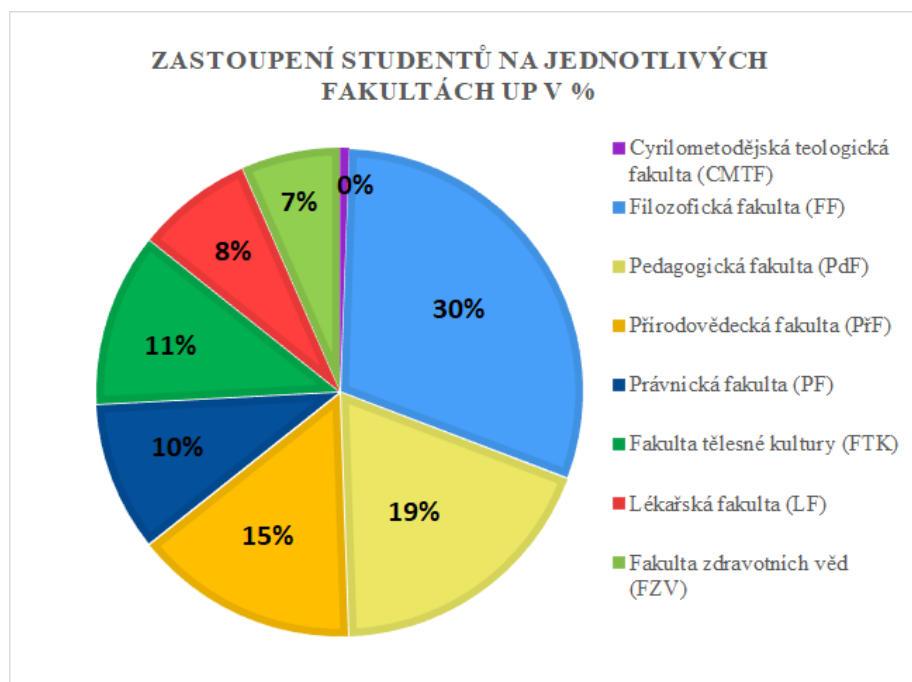
Graf 3: Země, ve které respondenti žijí



Zdroj: Vlastní výzkum

Na 3. dotazníkovou otázku, z jaké země respondenti pocházejí, můžeme nalézt odpovědi v grafu 3. Můžeme si povšimnout, že nejvíce respondentů, kteří odpověděli na dotazník, pochází z Francie a to celkem 20 studentů. Další nejpočetněji zastoupené země jsou Itálie, Španělsko, Turecko, Polsko, Japonsko a Portugalsko. Celkově se výzkumu zúčastnili studenti z 34 zemí světa.

Graf 4: Počty studentů na jednotlivých fakultách UP



Zdroj: Vlastní výzkum

Zastoupení jednotlivých fakult studenty je v procentech vyjádřeno v grafu 4. Informace jsou čerpané z odpovědí na 4. dotazníkovou otázku. Nejvíce respondentů, kteří se zúčastnili tohoto výzkumu, studuje na Filozofické fakultě UP a to konkrétně 55 osob. Celkem 34 osob studuje na Pedagogické fakultě, 27 osob na Přírodovědecké fakultě, 21 osob na Fakultě tělesné kultury, 18 na Právnické fakultě, 14 osob na Lékařské fakultě, 12 osob na Fakultě zdravotnických věd a 1 respondent studuje na Cyrilometodějské teologické fakultě. Do tohoto výzkumu byli tedy zapojeni studenti ze všech fakult UP. Z interních zdrojů ale vím, že nejvíce studentů z posledních 2 let přijíždí studovat na Filozofickou a Pedagogickou fakultu. Tato skutečnost může mít opět vliv na tento výzkum, jelikož zastoupení studentů na jednotlivých fakultách není rovnoměrné.

## 6.5 Organizace výzkumu

Abych mohla uskutečnit výzkum, potřebovala jsem si nejprve ujasnit několik věcí. Kromě samotného tématu výzkumu a vytyčení cílů a výzkumných otázek, jsem potřebovala zjistit, zda budu mít pro uskutečnění svého výzkumu dostatek respondentů. Díky faktu, že pracuji na zahraničním oddělení UP, jsem měla jednodušší přístup k datům a kontaktům na respondenty. Vzhledem k tomu, že o dobrovolnictví na UP se začalo více mluvit na podzim roku 2016 a tím se také pro mnohé studenty mohlo zvýšit povědomí o dobrovolnictví, rozhodla jsem se oslovit zahraniční studenty, kteří studovali nebo studují na UP od září 2016 po současnost, tedy podzim 2017.

Jakmile jsem měla přesně vydefinovaný hlavní cíl výzkumu, výzkumné otázky, hypotézy a výzkumný vzorek, začala jsem se věnovat přípravě dotazníku. Zprvu jsem měla v dotazníku okolo 30 otázek, aniž by se ne všechny zcela dotýkaly výše zmíněné výzkumné otázky a tedy i hlavního problému. Proto jsem musela výzkumné otázky důkladně vytrídít a zaměřit se opravdu jen na ty, které potřebuji k výzkumu. Rozhodla jsem se vytvořit online dotazník za pomoci služeb Google Forms. Kromě otázek jsem na začátek dotazníku sepsala ještě krátké shrnutí toho, k čemu dotazník slouží a informovala respondenty o tom, že je anonymní. Pro upřesnění jsem v úvodu také vydefinovala respondentům význam dobrovolnictví a to proto, aby měli všichni respondenti stejnou představu o tom, co to dobrovolnictví je. K vydefinování jsem využila definici z portálu dobrovolnik.cz. Dotazník byl nejprve sepsán v českém jazyce a poté přeložen do anglického jazyka. Originál dotazník v anglickém jazyce je přílohou této práce.

Tento dotazník jsem vytvořila pomocí Google Forms a následně jej zaslala 5 lidem k ověření v předvýzkumu. Jakmile byl dotazník zbaven nedokonalostí, začala jsem s jeho šířením mezi respondenty. Nejprve jsem dotazník šířila mezi studenty, kteří na UP studovali v akademickém roce 2016/2017. Dotazník jsem zavěsila jako příspěvek do komunikační skupiny mezinárodních studentů UP na sociální síti Facebook. Po týdnu, kdy byl dotazník spuštěn, jsem dotazník stejnou cestou zaslala současným zahraničním studentům UP (studujícím v akademickém roce 2017/2018). Současným studentům jsem chtěla dát více času na adaptaci v novém prostředí, proto jsem s šířením dotazníku čekala. Dotazník jsem v každé skupině na sociální síti Facebook celkem 2x zveřejnila, abych ho studentům připomněla a požádala je o jeho vyplnění. Některé zahraniční studenty znám osobně, tak jsem jim rozeslala ještě i osobní zprávu s prosbou

o vyplnění dotazníku. Zároveň jsem odkaz na online dotazník rozeslala také na jejich emailové adresy. Odkaz na dotazník byl rozeslán a doručen celkem na 481 emailových adres. Některé adresy bohužel již nebyly aktuální a elektronická pošta se tudíž vracela zpět.

Dotazník byl k dispozici z organizačně technických důvodů v online formě 2 týdny. Během této doby jsem z celkového počtu 674 oslovených studentů získala celkem 182 vyplněných dotazníků. Během těchto 14 dní jsem netrpělivě každý den sledovala, jak roste či stagnuje počet zodpovězených a zasláných dotazníků. V posledních dnech už odpovědi příliš nepřibývalo. Největší obavu jsem měla z toho, abych získala dostatečný počet dotazníků a výzkum tak mohl být realizovatelný. Jakmile jsem měla k dispozici více než 180 zodpovězených dotazníků, usoudila jsem, že jde o dostatečně reprezentativní vzorek z celkového počtu oslovených a možnost odpovídání na online dotazník jsem po 2 týdnech zastavila.

Odpovědi z dotazníku jsem si převedla do souboru Excel (s názvem výsledky dotazníku DP) a dále s ním pracovala na počítači v elektronické verzi. Pro přehlednost jsem si pro každou otázku z dotazníku vytvořila záložku v tomto dokumentu. V jednotlivých záložkách jsem poté přeložila anglické odpovědi na české odpovědi, tak abych je dále mohla uspořádat do tabulek, propočítat je a vytvořit z nich grafy. U 11. otázky jsem se ovšem při zpracování výsledků zarazila, jelikož jsem zjistila, že zkušenost s dobrovolnictvím v ČR má pouze 33 respondentů. V tento moment jsem si uvědomila, že nebudu moci využít statistické zpracování druhého stupně. Na základě konzultace se svojí vedoucí práce jsem se rozhodla, že své dosavadní hypotézy přepracuji na existenční hypotézy a na základě popisné statistiky ověřím, zda jsou potvrzeny nebo vyvráceny.

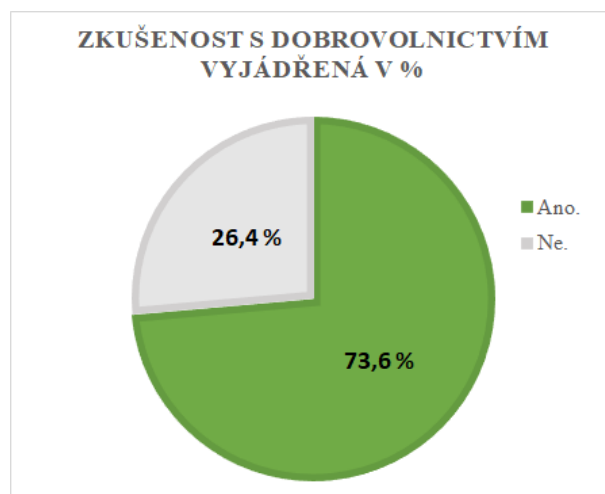
## 7 Výsledky výzkumu

V této kapitole se věnuji výsledkům svého výzkumu, který byl zaměřený na zapojení zahraničních studentů UP do dobrovolnictví v ČR. Na území ČR jsem se s obdobným výzkumem nesešla, a proto tento výzkum přináší také ojedinělé výsledky. Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jaká je míra zapojení zahraničních studentů do dobrovolnictví v ČR během jejich studia na UP a které faktory ji ovlivňují. Vzhledem k tomu, že pro uskutečnění analytického šetření není k dispozici dostatečný počet odpovědí, budu na základě výsledků dotazníku ověřovat popisnou statistikou existenční hypotézy. Pomocí výsledků jsem se snažila dle svých nejlepší dovedností zodpovědět také předem stanovené výzkumné otázky. Výsledky jsem rozdělila do 5 tematických okruhů. V těchto okruzích se věnuji popisu odpovědí na jednotlivé otázky z dotazníku, kterých bylo celkově 19, a zároveň také ověřování existenčních hypotéz. Výsledky dotazníku jsem pro přehlednost uspořádala do několika tabulek a 3 typů grafů - sloupcový, výsečový a pruhový. Poslední, 6. podkapitolu, věnuji zodpovězení hlavní výzkumné otázky.

### 7.1 Zkušenost s dobrovolnictvím

V této podkapitole zjišťuji, jakou zkušenost s dobrovolnictvím mají zahraniční studenti ze zahraničí a i v rámci ČR, jak dlouho a jak často vykonávají dobrovolnickou činnost, zda prošli nějakým školením. Zároveň pomocí výsledků z dotazníku ověřuji existenční hypotézu H1.

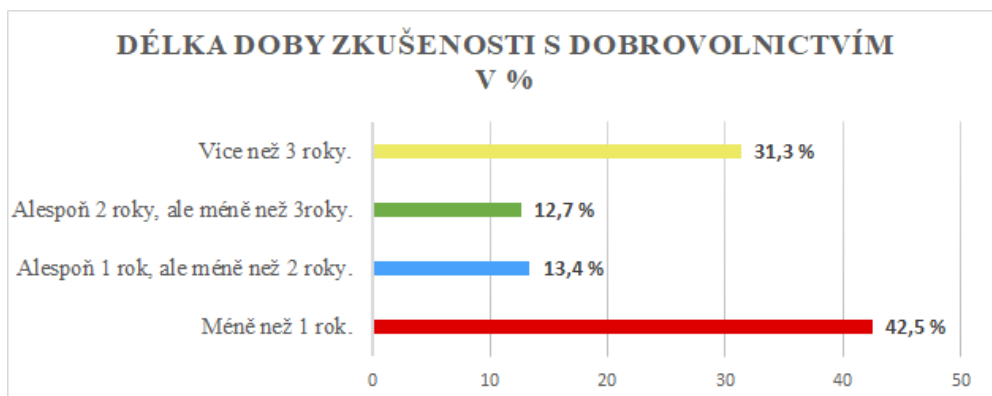
Graf 5 : Zkušenost s dobrovolnictvím vyjádřená v %



Zdroj: Vlastní výzkum

Data uvedená v grafu 5 jsou v % vyjádřené odpovědi respondentů na 5. dotazníkovou otázku: „Máte zkušenost s dobrovolnictvím?“ Z grafu je patrné, že téměř tři čtvrtiny dotázaných studentů již mají nějakou zkušenost s dobrovolnictvím. Celkem 134 studentů odpovědělo, že zkušenost mají a celkem 48 studentů odpovědělo, že zkušenost s dobrovolnictvím nemá doposud žádnou.

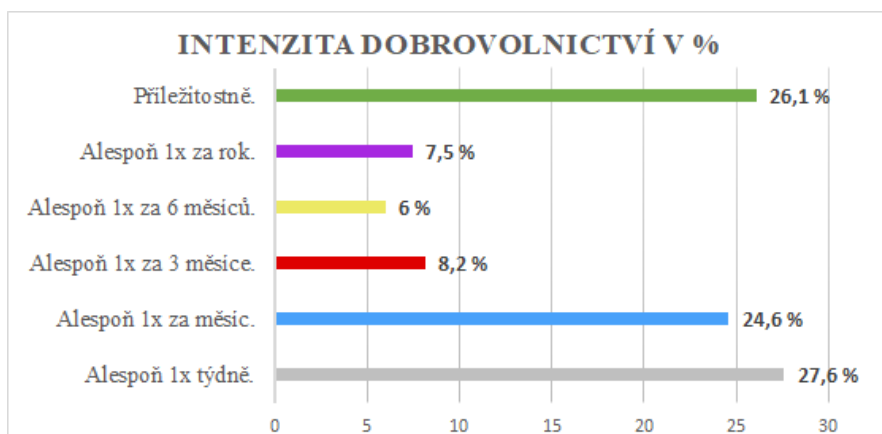
Graf 6: Délka doby zkušenosti s dobrovolnictvím v %



Zdroj: Vlastní výzkum

Odpovědi na otázku „Jak dlouho jste dobrovolníkem?“ jsou uvedeny v grafu 6. Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří uvedli, že mají zkušenost s dobrovolnictvím. Celkem odpovídalo 134 respondentů. Zkušenost kratší než 1 rok má celkem 57 respondentů. Více než 3 roky se věnuje dobrovolnictví 42 respondentů. Více než rok, ale méně než 2 roky vykonává dobrovolnictví 18 respondentů. A více než 2 roky, ale méně než 3 roky se dobrovolnictví věnuje 17 respondentů. Nejčastější odpovědí a nejvíce respondentů má zkušenost s dobrovolnictvím méně než 1 rok.

Graf 7 : Intenzita dobrovolnictví v %

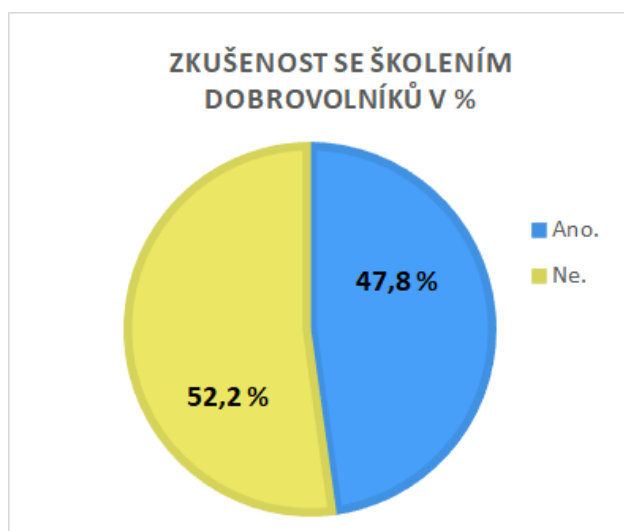


Zdroj: Vlastní výzkum



Graf 7 obsahuje odpovědi na dotazníkovou otázku „*Jak často vykonáváte dobrovolnickou činnost?*“ Na tuto otázku opět odpovídali pouze ti respondenti, kteří uvedli, že již mají zkušenost s dobrovolnictvím. Celkem 37 respondentů odpovědělo, že se věnuje dobrovolnictví alespoň 1x týdně. Oproti tomu, druhou nejpočetnější skupina, tedy 35 respondentů, se věnuje dobrovolnictví jen příležitostně. Alespoň 1x za měsíc vykonává nějakou dobrovolnickou činnost 33 respondentům. Minimálně 1x za měsíc se dobrovolnictví věnuje 11 respondentů. Dobrovolnictví se alespoň 1x za rok věnuje 10 respondentům. A alespoň 1x za půl roku vypomáhá jako dobrovolník celkem 8 respondentů.

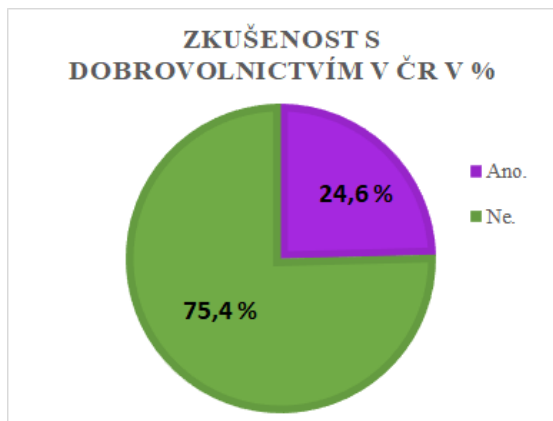
Graf 8 : Zkušenost se školením dobrovolníků v %



Zdroj: Vlastní výzkum

Zkušenost dobrovolníků se školením v oblasti dobrovolnictví je vyjádřena v % v grafu 8. Dle výsledků lze vyvodit, že školení absolvovala téměř polovina respondentů, celkem 64 osob. Větší polovina, 70 respondentů, se během svého působení v dobrovolnictví žádného školení nezúčastnila.

Graf 9: Zkušenost s dobrovolnictvím v ČR



Zdroj: Vlastní výzkum

Pouze čtvrtina respondentů, kteří odpověděli, že mají zkušenost s dobrovolnictvím, má také zkušenost s dobrovolnictvím v ČR. Celkově jde o 33 respondentů. Zkušenost s dobrovolnictvím v ČR nemá 101 respondentů. Graf 9 vychází z odpovědí na dotazníkovou otázku „Máte nějakou zkušenost s dobrovolnictvím v ČR?“

### **Existenční hypotéza H1:**

Předpokládáme, že do dobrovolnictví v ČR se více zapojují zahraniční studenti ženského pohlaví.

K této existenční hypotéze se vážou dotazníkové otázky č. 1, otázka č. 5 a otázka č. 11. Z celkového počtu respondentů je 128 žen (70,3 %) a 54 mužů (29,7 %). Zkušenost s dobrovolnictvím má 134 respondentů a bez zkušeností je celkem 48 respondentů. Svoji zkušenost s dobrovolnictvím v ČR, z celkového počtu 134, respondentů potvrdilo pouze 33 respondentů. Zbýlých 101 respondentů má zkušenost s dobrovolnictvím, avšak ne v ČR.

<b>Tabulka 1: Zkušenost s dobrovolnictvím obecně</b>			
	<b>Ne, nemám.</b>	<b>Ano, mám.</b>	<b>Celkový součet</b>
Muž	14	40	54
Žena	34	94	128
<b>Celkový počet respondentů</b>	<b>48</b>	<b>134</b>	<b>182</b>

Zdroj: Vlastní výzkum

V tabulce 1 jsou přehledně zaznamenané údaje o tom, kolik žen a kolik mužů má či nemá zkušenost s dobrovolnictvím obecně. Informace o konkrétních počtech jsem čerpala z dotazníku, konkrétně z odpovědí na 5. otázku. Z tabulky lze vyčíst, že celkem 40 dotázaných mužů má zkušenost s dobrovolnictvím a 14 dotázaných mužů tuto zkušenost nemá. Téměř třetina dotázaných žen, tedy 94 respondentek, má zkušenost s dobrovolnictvím a celkem 34 respondentek zkušenost s dobrovolnictvím nemá. Jak se tedy ukázalo, více se do dobrovolnictví zapojují ženy, než muži. Tento fakt je veřejně známý a dokládají ho nejrůznější výzkumy a odborné články. Nám se tedy potvrdil tento fakt i na zahraničních studentech.

<b>Tabulka 2: Zkušenost s dobrovolnictvím v ČR</b>	<b>Mám zkušenost s dobrovolnictvím obecně.</b>
<b>Nemám zkušenost v ČR.</b>	<b>101</b>
Muž	27
Žena	74
<b>Mám zkušenost v ČR.</b>	<b>33</b>
Muž	13
Žena	20
<b>Celkový počet respondentů</b>	<b>134</b>

Zdroj: Vlastní výzkum

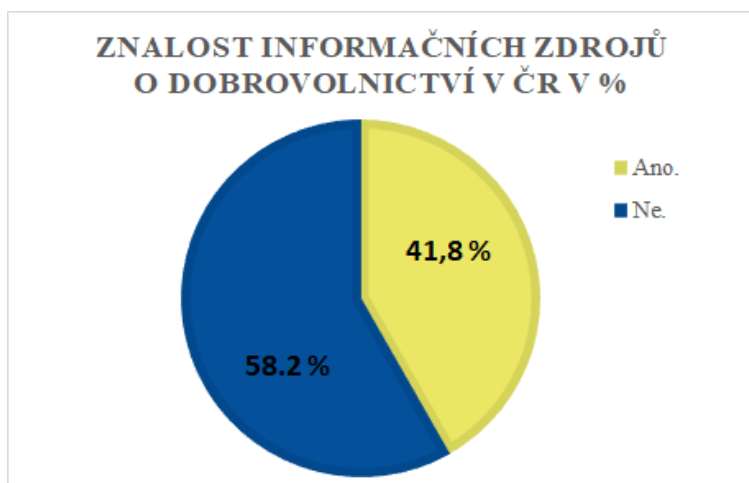
Informace o tom, kolik respondentů a jakého pohlaví, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím, má zároveň zkušenost s dobrovolnictvím v ČR, najdeme v tabulce 2. Celkem 101 respondentů sice má zkušenost s dobrovolnictvím, ale nemá zkušenost s dobrovolnictvím v ČR. Z tohoto počtu jde 27 mužů a 74 žen. Zkušenost s dobrovolnictvím ze zahraničí a zároveň i z ČR má celkem 33 respondentů, z toho 20 žen (60,6 %) a 13 mužů (39,4 %).

Závěrem můžeme tedy shledat, že existenční hypotéza H1 (Předpokládáme, že do dobrovolnictví v ČR se více zapojují zahraniční studenti ženského pohlaví.) byla potvrzena, jelikož s dobrovolnictvím v ČR má zkušenost více žen (20 respondentek) než mužů (13 respondentů). Zároveň jsem tedy i odpověděla na dílčí výzkumnou otázku – Jaké pohlaví se do dobrovolnictví v ČR zapojuje více?

## 7.2 Informovanost o dobrovolnictví v ČR

V podkapitole Informovanost o dobrovolnictví v ČR zjišťují, zda a odkud zahraniční studenti vědí, kde najdou informace o dobrovolnictví v ČR a jestli vědí, že existuje Dobrovolnické centrum UP.

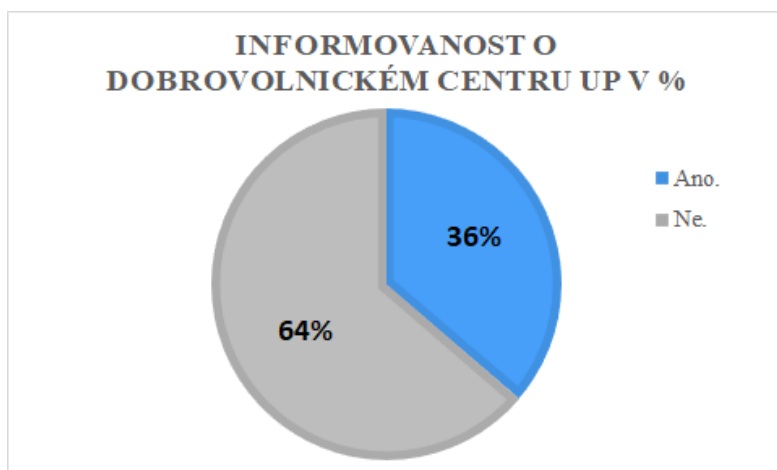
Graf 10: Znalost informačních zdrojů o dobrovolnictví v ČR v %



Zdroj: Vlastní výzkum

Předposlední otázka dotazníku byla zaměřená na všechny respondenty a zjišťovala, zda respondenti ví, na koho se obrátit v případě, že by chtěli být dobrovolníkem v ČR. Z celkového počtu 182 respondentů jich celkem 106 neví, na koho se obrátit a kdo by jim mohl pomoci. Menší polovina, tedy 76 respondentů, ví na koho se v takovém případě obrátit.

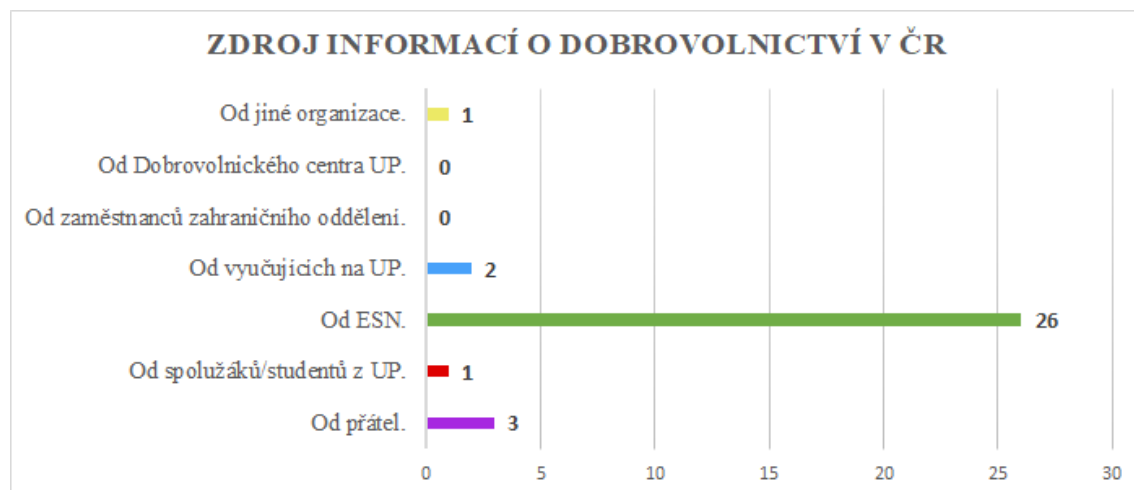
Graf 11 : Informovanost o Dobrovolnickém centru UP



Zdroj: Vlastní výzkum

V grafu 11 jsou zaznamenány odpovědi na poslední otázku dotazníku „Víte o tom, že na UP je Dobrovolnické centrum?“ Z celkového počtu dotázaných, tedy ze 182 respondentů, má povědomí o Dobrovolnickém centru UP pouze 66 respondentů. Zbýlých 116 respondentů uvedlo, že neví o tom, že existuje Dobrovolnické centrum UP.

Graf 12: Zdroj informací o dobrovolnictví v ČR



Zdroj: Vlastní výzkum

Na dotazníkovou otázku „Jak jste se dozvěděl o dobrovolnictví v ČR?“ odpovídali pouze respondenti, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR. V grafu 12 je zřetelné, že většina respondentů má informace od členů studentské organizace ESN UP Olomouc. Z 33 respondentů, kteří na tuto otázku odpovídali, 26 uvedlo jako prvotní zdroj informací ESN UP Olomouc, dále 3 respondenti uvedli jako zdroj přátele, 2 respondenti se o dobrovolnictví dozvěděli od vyučujících na UP, 1 respondent se o dobrovolnictví v ČR dozvěděl od spolužáků a 1 respondent od jiné organizace. Žádný z respondentů neuvěděl, že by informace o dobrovolnictví v ČR získal od Dobrovolnického centra UP nebo od zaměstnanců zahraničního oddělení.

Díky informacím z dotazníku, které jsou uvedeny v této podkapitole, si můžeme odpovědět na 2. výzkumnou otázku - Jaká je informovanost zahraničních studentů o dobrovolnictví v ČR? Více než polovina respondentů neví, na koho se obrátit nebo kde hledat informace o dobrovolnictví v ČR a více než 60 % respondentů neví, že existuje Dobrovolnické centrum UP. Studenti, kteří mají nějaké informace

o dobrovolnictví, tak se k nim dostali díky studentům z ESN, vyučujících z univerzity, od přátel, spolužáků a od jiné organizace.

### 7.3 Překážky vyskytující se během výkonu dobrovolnictví

V této podkapitole se zabývám tématem překážek. Zda se během dobrovolnictví zahraničních studentů v ČR vyskytují nějaké překážky a případně jaké. A také zjišťuji, z jakých důvodů se zahraniční studenti nezapojují do dobrovolnictví v ČR. Na základě výsledků ověřuji existenční hypotézu H2.

Graf 13: Výskyt překážek v průběhu dobrovolnictví v ČR



Zdroj: Vlastní výzkum

Na 16. dotazníkovou otázku „Setkal jste se s nějakými překážkami v průběhu Vašeho dobrovolnictví v ČR?“ odpovídali pouze respondenti, kteří uvedli, že mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR. Z celkového počtu 33 respondentů, jich 28 odpovědělo, že se nesečkali s žádnými překážkami v průběhu výkonu dobrovolnictví v ČR a 5 respondentů se s nějakou překážkou setkalo. Procentuální zastoupení odpovědí můžeme vidět v grafu 13.

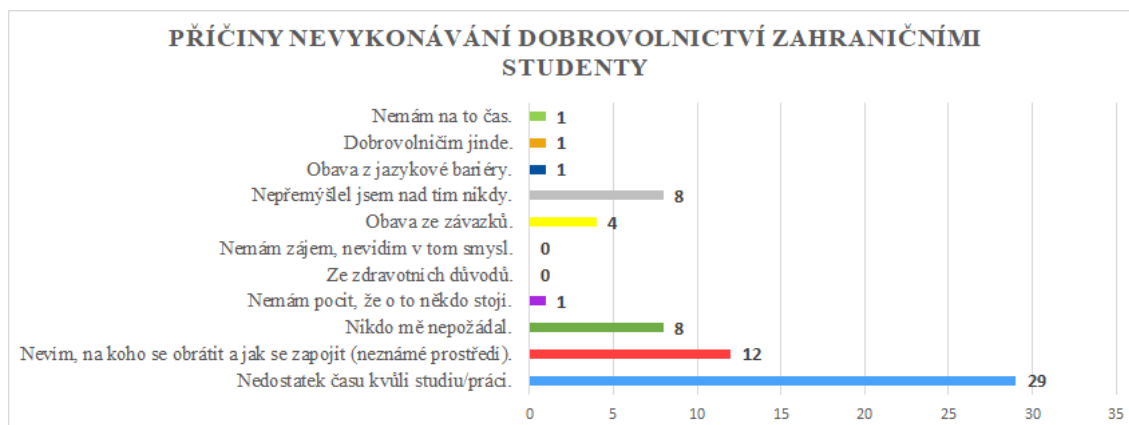
Graf 14: Druh překážek v průběhu dobrovolnictví v ČR



Zdroj: Vlastní výzkum

Z 5 respondentů, kteří se během svého dobrovolnictví v ČR setkali, celkem 4 shledávají jazykovou bariéru jako 1 z překážek. Další uvedené překážky byly – nedostatek času, špatný kolektiv lidí a nedostačující ocenění. Jak je patrné z grafu 14, na dotazníkovou otázku „Na jaké překážky jste během svého výkonu dobrovolníka v ČR narazil/a?“, žádný respondent nevnímá jako překážku nedostatek financí či neochotu spolupráce místních občanů s cizinci.

Graf 15 : Příčiny nevykonávání dobrovolnictví zahraničními studenty



Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 15 vyobrazuje odpovědi na 6. dotazníkovou otázku „Proč jste nikdy nezkusil/a být dobrovolníkem?“ Na tuto otázku odpovídali pouze ti respondenti, kteří v předchozí otázce („Máte zkušenost s dobrovolnictvím?“) odpověděli „ne“. Celkem šlo o odpovědi 48 respondentů. Z nich 9 respondentů uvedlo více než 1 odpověď. Nejčastějším důvodem, proč se respondenti nezapojili do dobrovolnictví, je nedostatek času kvůli studiu či práci. Takto odpovědělo celkem 29 respondentů. Další nejčastější

odpovědí je, že studenti neví, na koho se obrátit v případě, že by chtěli dobrovolnictví vykonávat (12 respondentů). Celkem 8 studentů uvedlo, že je o toto zapojení se do dobrovolnictví, nikdo nepožádal. 8 studentů také uvedlo, že nad touto možností nikdy nepřemýšleli. Ani jeden ze studentů, kteří nevykonávají dobrovolnictví, nevedl jako příčinu zdravotní problémy a nezájem z jeho strany.

### **Existenční hypotéza H2:**

Předpokládáme, že nedostatečná informovanost zahraničních studentů UP o dobrovolnictví v ČR je překážkou v jejich zapojení do dobrovolnictví v ČR.

K ověření této existenční hypotézy nám poslouží odpovědi na dotazníkovou otázku č. 16, otázku č. 18 a otázku č. 19.

<b>Tabulka 3: Znalost zdrojů k získání informací o dobrovolnictví v ČR</b>		
<b>Víte, na koho se obrátit</b>	<b>Počet respondentů</b>	<b>Vyjádření v procentech</b>
Ano.	76	41,8 %
Ne.	106	58,2 %

Zdroj: Vlastní výzkum

K této existenční hypotéze se váže předposlední otázka dotazníku, která zněla „Víte, na koho se obrátit v případě, že byste chtěl být dobrovolníkem v ČR?“ Na tuto otázku celkem 106 respondentů odpovědělo, že neví, na koho se obrátit. Více než polovina studentů tedy neví, kde najde informace o dobrovolnictví v ČR, což může být jedna z příčin jejich nezapojení se do dobrovolnictví v ČR.

<b>Tabulka 4: Znalost zdrojů a zkušenost s dobrovolnictvím v ČR</b>			
<b>Zkušenost s dobrovolnictvím v ČR:</b>	<b>Nevím, na koho se obrátit.</b>	<b>Vím, na koho se obrátit.</b>	<b>Celkový součet</b>
Ne, nemám zkušenost.	62	39	101
Ano, mám zkušenost.	6	27	33
<b>Celkový počet respondentů</b>	<b>106</b>	<b>76</b>	<b>182</b>

Zdroj: Vlastní výzkum



Pokud bychom chtěli znát odpověď kolik zahraničních studentů, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR, ví anebo naopak neví, kde hledat informace o dobrovolnictví v ČR, nalezneme ji v tabulce 4. Je zajímavé, že celkem 6 z 20 respondentů, kteří již mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR, neví, na koho se obrátit v případě získání informací o dobrovolnictví. V této situaci by stálo za úsilí zjistit, kde tedy vůbec získali informace o dobrovolnictví, které zde v ČR vykonávali nebo vykonávají a o jakou formu dobrovolnictví šlo. V tabulce 4 jsou uvedeny také počty respondentů, kteří sice nemají zkušenost s dobrovolnictvím, ale také jsem se jich v dotazníku ptala, zda ví, kde hledat informace nebo na koho se obrátit, kdyby chtěli dělat dobrovolníka v ČR. Více než třetina z nich ví, kde hledat informace o dobrovolnictví v ČR, aniž by měli nějakou předchozí zkušenost s dobrovolnictvím.

<b>Tabulka 5: Vliv zkušenosti s dobrovolnictvím ze zahraničí</b>			
<b>Zkušenost s dobrovolnictvím celkově:</b>	<b>Nevím, na koho se obrátit v ČR.</b>	<b>Vím, na koho se obrátit v ČR.</b>	<b>Celkový součet</b>
Ne, nemám zkušenost.	38	10	48
Ano, mám zkušenost.	68	66	134
<b>Celkový počet respondentů</b>	<b>106</b>	<b>76</b>	<b>182</b>

Zdroj: Vlastní výzkum

Pro zajímavost jsem si také vypočítala, kolik studentů, kteří již mají zkušenost s dobrovolnictvím celkově, kdekoliv ze světa, ví, kde najde informace o dobrovolnictví v ČR. Je zde určitý předpoklad, že člověk, který o dobrovolnictví má informace a někdy již dobrovolníka dělal, bude díky této zkušenosti vědět, kde informace hledat. V tabulce 5 můžeme vidět výsledky. Téměř polovina respondentů (66), kteří již mají zkušenost s dobrovolnictvím, ví, kde najdou informace spojené s dobrovolnictvím a druhá polovina (68), to neví. Výsledky jsou téměř vyvážené. Z celkového počtu 182 respondentů, 76 zahraničních studentů ví, kde hledat informace o dobrovolnictví v ČR.

Z grafu 19, který zobrazuje procenta studentů, kteří vědí o existenci Dobrovolnického centra UP, celkem 64% respondentů (116 osob) zaznačilo, že o tomto centru nemají povědomí. Dobrovolnické centrum UP vstoupilo v povědomí na podzim roku 2016 a tudíž všichni respondenti měli možnost se o něm odněkud dozvědět, i když

funguje poměrně krátkou dobu. Během Orientation Week v akademickém roce 2017/2018, kterého se většina zahraničních studentů zúčastnila, byla uskutečněna přednáška o možnostech zapojení se do dobrovolnictví prostřednictvím Dobrovolnického centra UP. Zároveň také všichni zahraniční studenti, kteří přijíždí v rámci krátkodobých pobytů, obdrží před svým příjezdem informační email ze zahraničního oddělení, ve kterém je uveden kontakt na studentskou organizaci ESN UP Olomouc, která rovněž zprostředkovává dobrovolnické aktivity, o nichž jsou studenti informováni. Otázkou tedy zůstává, co přesně zahraniční studenti považují za dobrovolnictví a zda si správně vyložili otázku v dotazníku. Ačkoliv na začátku dotazníku byla uvedena definice dobrovolnictví, tak se ve výsledcích objevují odpovědi, které působí, že si studenti neuvědomují význam dobrovolnictví obdobně a mohou tak vykonávat nějakou dobrovolnickou činnost, jen to nepovažují za dobrovolnictví. Na tomto tématu by se dalo také více zapracovat v případných dalších výzkumech. Zajímavé by bylo uskutečnit kvalitativní rozhovory s jednotlivými studenty.

<b>Tabulka 6: Druh překážky během dobrovolnictví v ČR</b>	
	<b>Počet respondentů</b>
Jazyková bariéra.	4
Nedostatek času.	1
Neochota spolupráce s cizincem. (předsudky vůči cizincům)	0
Špatný kolektiv.	1
Nedostatek informací.	0
Nedostačující ocenění.	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Pouze 5 z 33 respondentů se setkala s nějakou překážkou (bariérou) v průběhu jejich dobrovolnictví. Výčet překážek v dobrovolnictví v ČR lze vyčíst z tabulky 6. Ani jeden z respondentů nevedl, že by překážkou byl nedostatek informací či neochota spolupráce s cizincem.

Shrnu-li to, tak více než polovina (106) respondentů neví, na koho se obrátit v případě, kdy by se chtěli stát dobrovolníkem v ČR nebo kde mohou získat nějaké informace o dobrovolnictví v ČR. Celkem 12 respondentů, kteří nemají žádnou

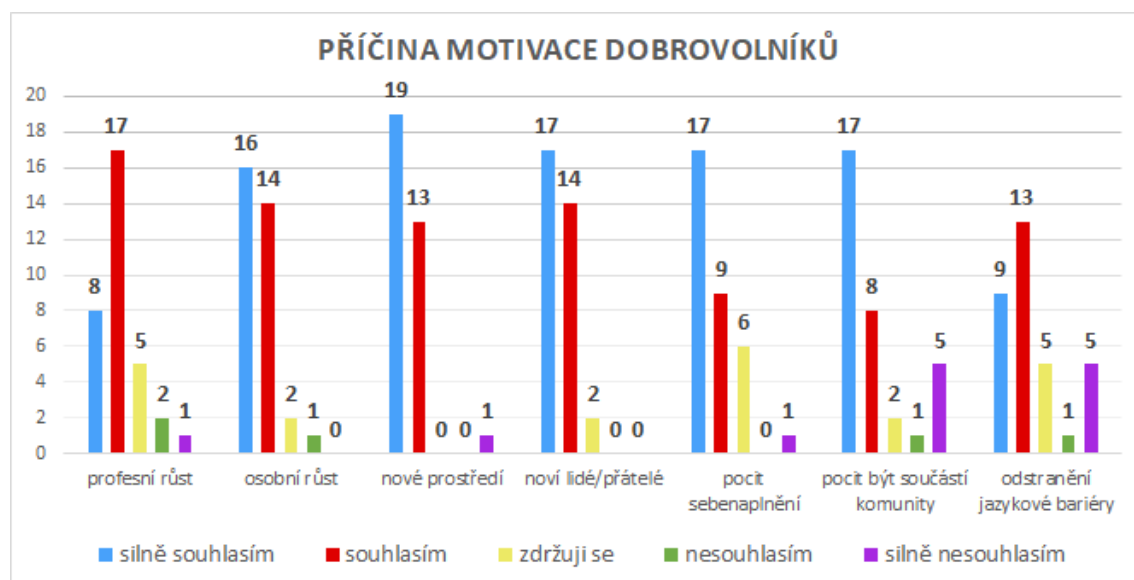
zkušenost s dobrovolnictvím, taktéž uvedlo jako důvod jejich nezapojení se do dobrovolnictví nedostatek informací. Tento fakt může být důvodem jejich nezapojení se do dobrovolnictví i v ČR. V tomto případě by bylo vhodné zpracovat na důkladnější propagaci dobrovolnictví mezi zahraničními studenty. Existenční hypotéza H2 (Předpokládáme, že nedostatečná informovanost zahraničních studentů UP o dobrovolnictví v ČR je překážkou v jejich zapojení do dobrovolnictví v ČR.) je tedy také potvrzena.

V této podkapitole se nachází také odpovědi na 3. výzkumnou otázku - S jakými překážkami se setkávají zahraniční studenti při jejich dobrovolnické činnosti v ČR? Pouze 5 respondentů se setkala v dobrovolnictví v ČR s překážkou. Nejčastěji šlo o jazykovou bariéru, dále pak špatný kolektiv a nedostatečné ocenění.

## 7.4 Motivující prvky v dobrovolnictví

V podkapitole Motivující prvky ověřuji existenční hypotézu H3 a věnuji se prvkům, které respondenti uvedli jako motivující k dobrovolnictví v ČR.

Graf 16 : Příčina motivace dobrovolníků

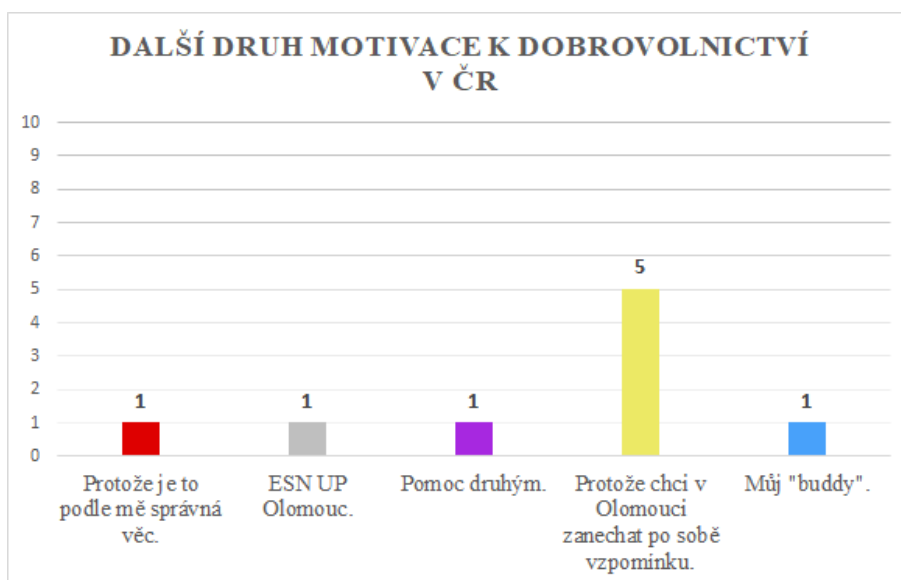


Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 16 je možné vyčíst, jak jednotlivé typy motivací působí na respondenty. Na dotazníkovou otázku „Co Vás motivovalo/je k tomu, dělat dobrovolníka v ČR?“ odpovídalo celkem 33 respondentů, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR.

V případě, že budeme brát odpovědi „silně souhlasím“ a „souhlasím“, jako kladné odpovědi, tak nejvíce motivující je pro studenty být součástí nového prostředí (celkem 32 odpovědí). Dále je pro ně nejvíce motivující poznat nové lidi a navázat nová přátelství (celkem 31 odpovědí). Třetí největší motivací je možnost osobního růstu (celkem 30 odpovědí). Pro 26 respondentů je také motivující pocit sebenaplnění, 25 respondentů považuje za motivující možnost být součástí komunity a možnost profesního růstu. Odstranění jazykové bariéry shledalo za motivující celkem 22 respondentů z celkového počtu 33 osob. Naopak ne příliš velkou váhu v rámci motivace přisuzuje celkem 6 respondentů pocitu být součástí komunity a také odstranění jazykové bariéry.

Graf 17: Další druh motivace k dobrovolnictví v ČR



Zdroj: Vlastní výzkum

Další z otázek dotazníku, která se věnovala prvkům motivace, zněla „Existuje ještě jiný druh vaší motivace pro práci dobrovolníka v ČR?“ Otázka byla dobrovolná a odpovědělo na ni 9 z 33 respondentů. Nejčastějším důvodem je zanechání vzpomínky na jejich pobyt zde v Olomouci. Takto odpovědělo celkem 5 respondentů. Jeden respondent uvedl, že k dobrovolnictví v ČR ho motivuje ESN UP Olomouc a druhý respondent, že ho motivuje jeho „buddy“ (taktéž osoba z ESN UP Olomouc). Obě dvě tyto odpovědi jsou zajímavé, jelikož se týkají vlivu studentské organizace na zahraniční studenty.

### **Existenční hypotéza H3:**

Předpokládáme, že zahraniční studenti UP, kteří vykonávají dobrovolnictví v ČR, jsou nejvíce motivováni odbouráním jazykové bariéry.

<b>Tabulka 7: Typy motivací k dobrovolnictví v ČR</b>							
<b>Typ motivace:</b>	<b>Silně souhlasím</b>	<b>Souhlasím</b>	<b>Součet souhlasím a silně souhlasím</b>	<b>Ani souhlasím, ani nesouhlasím</b>	<b>Nesouhlasím</b>	<b>Silně nesouhlasím</b>	<b>Součet nesouhlasím a silně nesouhlasím</b>
Profesní růst.	8	17	25	5	2	1	3
Osobní růst.	16	14	30	2	1	0	1
Nové prostředí.	19	13	32	0	0	1	1
Noví lidé/přátelé.	17	14	31	2	0	0	0
Pocit sebeaplňení.	17	9	26	6	0	1	1
Být součástí komunity.	17	8	25	2	1	5	6
Odstranění jazykové bariéry.	9	13	22	5	1	5	6

Zdroj: Vlastní výzkum

Respondentů jsem se v dotazníku ptala na jednotlivé typy motivací (celkem bylo dáno 7 typů). Ke každému typu mi měli respondenti zaznačit, jak moc velký vliv na jejich motivaci má daný typ. Jak vyplývá z výsledků, pro respondenty, kteří vykonávají dobrovolnictví také v ČR, je nejvíce motivující fakt, že budou v novém prostředí. Seřadím-li sestupně typy motivací dle součtu kladných odpovědí, bude to vypadat následovně: pobyt v novém prostředí, poznání nových lidí a získání přátel, možnost osobního růstu, pocit sebeaplňení, zapojení se do komunity, možnost profesního růstu a na posledním místě je odstranění jazykové bariéry. V tabulce 7 můžeme vidět hodnocení jednotlivých typů motivací.

<b>Tabulka 8: Další typ motivace k dobrovolnictví v ČR</b>	
<b>Typ motivace:</b>	<b>Počet respondentů</b>
Protože je to podle mě správná věc.	1
ESN UP Olomouc.	1
Pomoc druhým.	1
Protože chci v Olomouci zanechat po sobě vzpomínku.	5
Můj „buddy“.	1

Zdroj: Vlastní výzkum

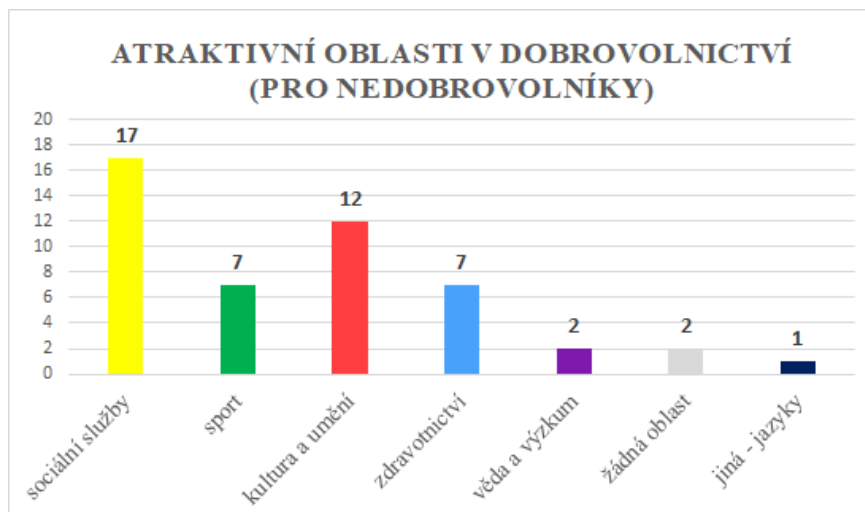
V potaz musíme brát také další typy motivací, které respondenti uváděli a které jsou zaznamenány v tabulce 8. Největší zastoupení měla odpověď, že respondent po sobě chce zanechat v Olomouci nějakou vzpomínku. Takto odpovědělo celkem 5 z 9 respondentů. Zbylé odpovědi můžete vidět v tabulce 8.

Z tabulky 7 je tedy patrné, že nejvíce motivující je pro zahraniční studenty, kteří vykonávají dobrovolnictví v ČR, možnost být v novém prostředí a poznat nové lidi, případně získat nové přátele. Naopak nejmenší vliv na jejich motivaci k dobrovolnictví má právě odstranění jazykové bariéry. Existenční hypotéza H3 (Předpokládáme, že zahraniční studenti UP, kteří vykonávají dobrovolnictví v ČR, jsou nejvíce motivováni odbouráním jazykové bariéry.) nebyla tedy potvrzena, ale vyvrácena. Zároveň si takto odpovídáme i na 4. výzkumnou otázku - Jaká je motivace zahraničních studentů k dobrovolnictví?

## **7.5 Atraktivní oblasti dobrovolnictví**

V poslední podkapitole se zabývám atraktivními oblastmi dobrovolnictví jak ve světě, tak také v ČR. Zjištěné informace k tomuto tématu jsou výsledky otázek č. 7 „*Jaká oblast dobrovolnictví by Vás případně zajímala?*“ a otázky č. 13 „*V jaké oblasti děláte dobrovolníka v ČR?*“ V této podkapitole ověřuji také poslední existenční hypotézu H4.

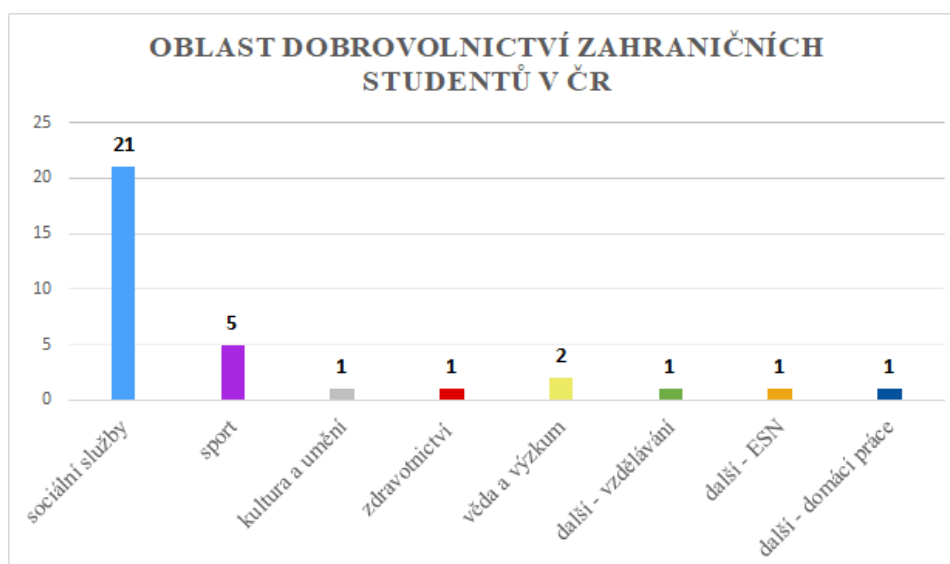
Graf 18: Atraktivní oblasti v dobrovolnictví (pro nedobrovolníky)



Zdroj: Vlastní výzkum

Data v grafu 18 vychází z odpovědí na 7. dotazníkovou otázku „*Jaká oblast dobrovolnictví by Vás zajímala?*“ Na tuto otázku opět odpovídali jen respondenti, kteří nemají zkušenost s dobrovolnictvím. Z celkového počtu 48 odpovědí nejvíce lidem přijde atraktivní oblast sociálních služeb (17), dále pak kultura a umění (12), zdravotnictví (7) a sport (7), věda a výzkum (2). Dva respondenti uvedli, že pro ně není atraktivní žádná oblast. Jeden respondent uvedl jako oblast zájmu jazyky.

Graf 19: Oblast dobrovolnictví zahraničních studentů v ČR



Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 19 obsahuje odpovědi na dotazníkovou otázku „V jaké oblasti jste dělal/děláte dobrovolníka v ČR?“ Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří uvedli, že mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR. Z celkového počtu dotázaných studentů jich 21 uvedlo, že dobrovolníka vykonávali/jí v oblasti sociálních služeb. Druhá nejžádanější oblast pro zahraniční studenty, je sport, kde dobrovolníka vykonávali/jí 2 studenti. Zbylým oblastem dobrovolnictví, které jsou uvedeny v grafu, se věnuje/věnovalo vždy po 1 člověku.

#### **Existenční hypotéza H4:**

Předpokládáme, že nejvíce atraktivní pro zahraniční studenty UP, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR je dobrovolnictví v oblasti sociálních služeb.

<b>Tabulka 9: Atraktivní oblasti dobrovolnictví</b>		
<b>Oblast:</b>	<b>Jsou dobrovolníky</b>	<b>Nejsou dobrovolníci</b>
Sociální služby	21	17
Sport	5	7
Kultura a umění	1	12
Zdravotnictví	1	7
Věda a výzkum	2	2
<b>Celkový součet respondentů</b>	<b>30</b>	<b>45</b>

Zdroj: Vlastní výzkum

Tato hypotéza byla ověřována pomocí 33 odpovědí respondentů, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR. Pro zajímavost jsem uvedla také 48 odpovědí od respondentů, kteří nemají vůbec žádnou zkušenost s dobrovolnictvím. Do tabulky 9 jsem zaznamenala údaje o tom, jak respondenti odpovídali na otázku atraktivity v rámci různých oblastí dobrovolnictví. V dotazníku bylo předem stanoveno 5 oblastí, byla tam však i možnost Ostatní, kde respondenti mohli uvést svoji vlastní odpověď. Respondentům, kteří již mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR, byla položena otázka „V jaké oblasti jste dělal/děláte dobrovolníka v ČR?“ a nejčastější odpovědí byla oblast sociálních služeb, jak je patrné z výsledků v tabulce 9.



<b>Tabulka 10: Další atraktivní oblasti k dobrovolnictví</b>		
<b>Oblast:</b>	<b>Jsou dobrovolníky</b>	<b>Nejsou dobrovolníci</b>
Další - vzdělávání	1	0
Další - ESN	1	0
Další - domácí práce	1	0
Žádná oblast	0	2
jiná - jazyky	0	1
<b>Celkový součet respondentů</b>	<b>3</b>	<b>3</b>

Zdroj: Vlastní výzkum

Studentů jsem v dotazníku dala možnost vlastní odpovědi na otázku „*V jaké oblasti jste dělal/děláte dobrovolníka v ČR?*” Respondenti se zkušeností s dobrovolnictvím v ČR, uvedli jako další atraktivní oblasti vzdělávání, domácí práce a působnost ve studentské organizaci ESN. Respondenti, kteří nemají žádnou zkušenost s dobrovolnictvím, uvedli jako atraktivní oblast jazyk a žádnou oblast.

Z celkového počtu 33 respondentů, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím, označilo za nejvíce atraktivní oblast sociálních služeb celkem 21 respondentů, což odpovídá 63,6 %. Existenční hypotéza H4 (Předpokládáme, že nejvíce atraktivní pro zahraniční studenty UP, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR je dobrovolnictví v oblasti sociálních služeb.) byla tedy také potvrzena. Odpověděli jsme si tak tedy i na poslední výzkumnou otázku - Jaká oblast v dobrovolnictví v ČR je pro zahraniční studenty nejvíce atraktivní?

## **7.6 Odpověď na hlavní výzkumnou otázku**

V poslední podkapitole se věnuji hlavní výzkumné otázce, která byla stanovena takto - Jaká je míra zapojení zahraničních studentů do dobrovolnictví v ČR během jejich studia na UP a které faktory, které ji ovlivňují? Díky zodpovězení hlavní výzkumné otázky jsme se zároveň dopátrali odpovědi na hlavní cíl této práce. Výzkumného šetření se zúčastnilo 182 respondentů a z tohoto počtu jich má zkušenost s dobrovolnictvím v ČR pouze 33. konkrétně jde o 20 zahraničních studentek a 13 zahraničních studentů. Studenty nejvíce motivuje k dobrovolnictví nové prostředí, noví lidé a možnost získání nových přátel. Dále také možnost osobního růstu a pocit

sebenaplnění. Zajímavé bylo zjištění, že velký vliv na zapojení zahraničních studentů UP do dobrovolnictví v ČR, mají studentské organizace. Nejméně motivující je pro ně odstranění jazykové bariéry a profesní růst. S překážkou v dobrovolnictví v ČR se setkala jen 5 studentů a ve 4 případech šlo o jazykovou bariéru. Velkou bariérou, celkově pro všechny zahraniční studenty, se zdá být nedostatečná informovanost o dobrovolnictví v rámci ČR. Celkově 106 ze 182 studentů uvedlo, že neví, kde naleznou informace nebo na koho se obrátit v případě, kdy by chtěli vědět o dobrovolnictví v ČR více informací.

## Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo za pomoci kvantitativního empirického šetření zjistit, zda se zahraniční studenti studující na Univerzitě Palackého v Olomouci zapojují či nezapojují do dobrovolnictví během jejich studia v ČR a co jejich zapojení či nezapojení ovlivňuje. Hlavní výzkumná otázka byla stanovena: Jaká je míra zapojení zahraničních studentů do dobrovolnictví v ČR během jejich studia a které faktory, které ji ovlivňují?

Diplomová práce je rozdělena na 2 části. V první části jsem charakterizovala pojmy spojené s tématem práce v 5 kapitolách – Dobrovolnictví v ČR, Dobrovolnictví v zahraničí, Dobrovolnictví na UP, Posilující prvky motivace, Překážky v dobrovolnictví. Empirickou část této práce jsem rozdělila do 2 kapitol. V první kapitole jsem nejprve rozešla projekt výzkumu - představila jsem hlavní cíl a výzkumnou otázku, dále také dílčí cíle a hypotézy. Věnovala jsem se metodologii a metodice výzkumu, charakterizovala jsem výzkumný vzorek a detailně popsala celou organizaci výzkumu. Výzkumného šetření, které probíhalo formou online dotazníku, se z celkového počtu 674 oslovených zahraničních studentů zúčastnilo 182 respondentů. Po ukončení sběru dat a následném vyhodnocování jsem narazila na neočekávaný problém. Na základě výsledků z dotazníku jsem zjistila, že pouze 33 respondentů má zkušenost s dobrovolnictvím v ČR. Tento vzorek není dostatečný na uskutečnění statistického zpracování dat 2. stupně, tudíž jsem následně po konzultaci s vedoucí práce, ověřovala existenční hypotézy na základě popisné statistiky. Ve druhé kapitole jsem se zaměřila na popis výsledků, které výzkum přinesl. Výsledky jsem rozdělila do následujících 5 podkapitol – Zkušenost s dobrovolnictvím, Informovanost o dobrovolnictví v ČR, Překážky vyskytující se během výkonu dobrovolnictví, Motivující prvky v dobrovolnictví a Atraktivní oblasti dobrovolnictví.

V podkapitole „Zkušenost s dobrovolnictvím“ jsem pomocí výsledků potvrdila první stanovenou existenční hypotézu 1 - Předpokládáme, že do dobrovolnictví v ČR se více zapojují zahraniční studenti ženského pohlaví. S dobrovolnictvím v ČR má zkušenost 20 zahraničních studentek a 13 zahraničních studentů. Zároveň jsem tak tedy zodpověděla první dílčí výzkumnou otázku a to tak, že do dobrovolnictví v ČR se více zapojují ženy.

Ve 2. podkapitole „Informovanost o dobrovolnictví v ČR“ jsem zjišťovala, zda zahraniční studenti vědí, na koho se obrátit, případně kde hledat informace

o dobrovolnictví v ČR. Zda mají povědomí o Dobrovolnickém centru UP a odkud se dozvěděli o dobrovolnictví v ČR. Získala jsem odpověď na druhou dílčí výzkumnou otázku. Více než 58 % respondentů neví, kde najdou informace o dobrovolnictví v ČR a více než 60 % respondentů nemá povědomí ani o Dobrovolnickém centru UP.

Třetí podkapitola „Překážky vyskytující se během výkonu dobrovolnictví“ přinesla odpověď na 3. dílčí výzkumnou otázku – S jakými překážkami se setkávají zahraniční studenti při jejich dobrovolnické činnosti v ČR? Z 33 respondentů se setkali s překážkami pouze 5 respondentů. Nejčastější překážkou je jazyková bariéra. Další dvě zmíněné překážky byly špatný kolektiv a nedostačující ocenění. Celkem 106 respondentů uvedlo, že neví na koho se obrátit v tomto případě. Byla tedy potvrzena i 2. existenční hypotéza - Předpokládáme, že nedostatečná informovanost zahraničních studentů UP o dobrovolnictví v ČR je překážkou v jejich zapojení do dobrovolnictví v ČR.

Čtvrtá podkapitola Motivující prvky v dobrovolnictví přinesla odpověď na 4. dílčí výzkumnou otázku - Jaká je motivace zahraničních studentů k dobrovolnictví? Největší motivací k dobrovolnictví je pro zahraniční studenty možnost být v novém prostředí a s novými lidmi, případně získání nových přátel. Dále pak možnost osobního růstu a pocit sebenaplnění. Za nejméně významnou motivaci respondenti označili odbourání jazykové bariéry a pocit být součástí komunity. Z 33 respondentů také 5 uvedlo, že důvodem proč vykonávají dobrovolnictví v ČR je, že po sobě chtějí zanechat vzpomínku v ČR. Třetí existenční hypotéza - Předpokládáme, že zahraniční studenti UP, kteří vykonávají dobrovolnictví v ČR, jsou nejvíce motivováni odbouráním jazykové bariéry – byla na základě výsledků výzkumu vyvrácena.

Poslední podkapitolou je Atraktivní oblasti dobrovolnictví. V této podkapitole se nachází odpověď na 5. výzkumnou otázku - Jaká oblast v dobrovolnictví v ČR je pro zahraniční studenty nejvíce atraktivní? Celkem 63,6 % z dotázaných respondentů odpovědělo, že nejvíce atraktivní je pro ně oblast sociálních služeb, které se věnují. Druhou nejvíce atraktivní oblastí je sport a třetí oblastí je věda a výzkum. Čtvrtá existenční hypotéza, Předpokládáme, že nejvíce atraktivní pro zahraniční studenty UP, kteří mají zkušenost s dobrovolnictvím v ČR je dobrovolnictví v oblasti sociálních služeb, byla tedy také potvrzena.

Odpověď na hlavní výzkumnou otázku tedy zní, že z celkového počtu 182 respondentů má zkušenost s dobrovolnictvím 20 zahraničních studentek

a 13 zahraničních studentů, celkem tedy 33 respondentů. Největší motivací je pro ně fakt, že budou v novém prostředí, s novými lidmi a mohou tak získat i nová přátelství. Pouze 5 respondentů uvedlo, že se během jejich dobrovolnické činnosti setkala s nějakou překážkou, nejčastěji s jazykovou bariérou. Celkem 106 respondentů uvedlo, že neví, kde najít informace o dobrovolnictví nebo neví na koho se obrátit při hledání informací. Tento fakt může být považován za velkou překážku, se kterou se dá ovšem pracovat a to tak, že se více zapracuje na propagaci dobrovolnictví mezi studenty na UP.

Vzhledem k tomu, že na podobné téma nebyl doposud zpracován žádný výzkum, jde o ojedinelou práci, jejíž výsledky nemají být s čím porovnány, ale mohou být naopak dále rozvinuty a použity pro jiné práce. Doufám, že práce poslouží nejen studentům a pracovníkům univerzity k dalšímu zkoumání tohoto tématu, ale rovněž širší veřejnosti, jako určitý nástin stavu současné situace zapojení zahraničních studentů do dobrovolnictví v Olomouci. Zahraničních studentů přijíždí na UP studovat každým rokem více, a proto se domnívám, že je zde velký potenciál zapojit tyto studenty do dobrovolnictví v ČR.

## Seznam zdrojů a literatury

- AISEC. Aisec Olomouc. *Aisec.cz* [online]. ©2014 [cit. 2017-10-15] Dostupné z: <http://aiesec.cz/olomouc>.
- BEZSTAROSTIOVÁ, Leona. 2015. Dobrovolnictví a motivace k němu z pohledu studentů Zdravotně sociální fakulty a studentů Ekonomické fakulty. České Budějovice (bakalářská práce). Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Fakulta Zdravotně sociální, Katedra sociální práce.
- CLARY, E., SNYDER, M., RIDGE, R., COPELAND J., STUKAS, A., HAUGEN, J., MIENE, P. 1998. Understanding and Assessing the Motivations of Volunteers: A Functional Approach. In: *Journal of Personality and Social Psychology*, 74 (6), s. 1516-1530.
- Corporation for National and Community Service. Learn and Serve America Fact Sheet. *Nationalservice.gov* [online]. ©2017 [cit. 2017-11-4]. Dostupné z: <https://www.nationalservice.gov/newsroom/marketing/fact-sheets/learn-and-serve-america>.
- Corporation for National and Community Service About. *Nationalservice.gov* [online]. ©2017 [cit. 2017-11-4]. Dostupné z: <https://www.nationalservice.gov/about>.
- Dobrovolník.cz. O dobrovolnictví. *Dobrovolnik.cz* [online]. ©2014 [cit. 2017-10-13] Dostupné z: <https://www.dobrovolnik.cz/o-dobrovolnictvi>.
- ELSA, Česká republika. O Elsa. *Elsa.cz* [online]. ©2012-2017 [cit. 2017-10-7] Dostupné z: <http://www.elsa.cz/olomouc/o-elsa/>.
- ESN UP Olomouc. About us. *Esn.upol.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-8]. Dostupné z <http://esn.upol.cz/about-us>.
- EURODESK. 2017. Dobrovolnictví. *Eurodesk.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-13]. Dostupné z <http://www.eurodesk.cz/dobrovolnictvi>.
- FRIČ, P., POSPÍŠILOVÁ, T. a kol. 2010. Vzorce hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století. Praha: Agnes. ISBN: 978-80-903696-8-9.
- FRIČ, Pavol. 2011. Současné trendy dobrovolnictví a sociální práce. *Sociální práce/Sociální práca*, č. 4, s. 8-9. ISSN 1213-6204.
- GULOVÁ, Lenka. 2011. Sociální práce pro pedagogické obory. Praha: Grada Publishing, a.s. ISBN: 978-80247-3379-1.

- HESTIA. O dobrovolnictví. *Hest.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-13] Dostupné z: <http://www.hest.cz/cs-CZ/o-hestia/o-dobrovolnictvi>.
- HESTIA. Ze světa dobrovolnictví. *Hest.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-13]. Dostupné z: <http://www.hest.cz/cs-CZ/aktualne/dobrovolnici-v-cesku-kazdorocne-odpracuji-kolem-45-milionu-hodin-a-odvadeji-praci-za-vic-nez-5-5-miliardy-korun>.
- HESTIA. O hestia. *Hest.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <http://www.hest.cz/cs-CZ/o-hestia>.
- CHRÁSKA, Miroslav. 2007. Metody pedagogického výzkumu. Základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada Publishing, a.s. ISBN: 978-80-247-1369-4.
- CHRÁSKA, Miroslav a Ilona KOČVAROVÁ. 2015. Kvantitativní metody sběru dat v pedagogických výzkumech. Zlín: Academia centrum. ISBN: 978-80-7454-553-5.
- HENDL, Jan a Jiří REML. 2017. Metody výzkumu a evaluace. Praha: Portál. ISBN: 978-80-262-1192-1.
- Idealist volunteering. What is international volunteering. *Idealistvolunteering.org* [online]. ©1995-2017 [cit. 2017-11-4]. Dostupné z: <http://www.idealistvolunteering.org/what-is-international-volunteering/>.
- IMFSA, Česká republika. O nás. *Imfsa.cz* [online]. ©2009-2016 [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <https://ifmsa.cz/fakulty/global/novinky/o-nas/>.
- ISHA, Olomouc. Aktuality. *Isha-olomouc.tumblr.com* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-17]. Dostupné z: <http://isha-olomouc.tumblr.com/>.
- Japonský klub Olomouc. Úvod. *Japonskyklub.cz* [online]. ©2016 [cit. 2017-10-16]. Dostupné z: <http://japonskyklub.cz/>.
- Katedra Geoinformatiky, Univerzita Palackého v Olomouci. Organizace EGEA. *Geoinformatics.upol.cz* [online]. ©2015 [cit. 2017-10-15] Dostupné z: <http://www.geoinformatics.upol.cz/organizace-egea>.
- LAŠEK, Jan a Jindra VONDROUŠKOVÁ. 2014. Psychologie sociální a osobnosti. In: *Inpdf.uhk.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-29] Dostupné z: [http://inpdf.uhk.cz/wp-content/uploads/2014/03/ka1/Psychologie\\_socialni\\_a\\_osobnosti.pdf](http://inpdf.uhk.cz/wp-content/uploads/2014/03/ka1/Psychologie_socialni_a_osobnosti.pdf).
- MATOUŠEK, Oldřich a kol. 2001. Základy sociální práce. Praha: Portál. ISBN: 80-7178-473-7.

- MATULAYOVÁ, T., JURNÍČKOVÁ, P., J. DOLEŽEL a kol. 2016. Motivace k dobrovolnictví. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN: 978-80-244-5110-7.
- MUSICK, Marc A. a John WILSON. 2008. Volunteers: a social profile. Bloomington: Indiana University Press. ISBN: 978-0-253-34929-3.
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Volunteerism united we serve. *Mvcr.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/volunteerism-united-we-serve.aspx>.
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Informace o novele zákona o dobrovolnické službě. *Mvcr.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-13]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/informace-o-novele-zakona-o-dobrovolnicke-sluzbe.aspx>.
- NCVO. About us. *Ncvo.org.uk* [online]. ©2017 [cit. 2017-11-4]. Dostupné z: <https://www.ncvo.org.uk/about-us>.
- New Acropolis. Volunteering. *Acropolis.org* [online]. ©2017 [cit. 2017-11-4]. Dostupné z: <https://www.acropolis.org/en/volunteering>.
- NOVOTNÝ, Michal a Ivana STARÁ a kol. 2002. Dobrovolníci v nemocnicích: metodický manuál pro zdravotnická a sociální zařízení. Praha: Hestia. ISBN 80-238-8697-5.
- OCHMAN, Malgorzata a Pawel JORDAN. 1997. Dobrovolníci: Cenný zdroj. Baltimore: The John Hopkins Univesity for Policy Studies. ISBN: 1-886333- 29-7.
- Peace Corps. About. *Peacecorps.gov* [online]. ©2017 [cit. 2017-11-4]. Dostupné z: <https://www.peacecorps.gov/about/>.
- ŘÍHOVÁ, Tereza. 2013. Dobrovolnictví studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého. Olomouc (diplomová práce). Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Ústav pedagogiky a sociálních studií.
- SVOBODA, Pavel. 2012. Metodologie kvantitativního speciálněpedagogického výzkumu. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN: 978-80-244-3067-6.
- ŠORMOVÁ, Lucie a Alžběta KLÉGROVÁ. 2006. Dobrovolnictví. In: *Viod.cz* [online]. ©2006 [cit. 2017-10-29] Dostupné z: <http://www.viod.cz/editor/assets/download/publikace/dobrovolnictvi.pdf>.



- TOŠNER, Jiří. 2003. Průvodce dobrovolnictvím pro neziskové organizace. In: *Hest.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-5]. Dostupné z: <http://www.hest.cz/cs-CZ/pro-organizace/metodiky-ke-stazeni>.
- TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ. 2002. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál. ISBN: 80-7178-514-8.
- TOŠNER, Jiří. 2014. Studie o dobrovolnictví. In: *Vláda.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-20]. Dostupné z:
  - [https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie\\_tosner\\_pro\\_web.pdf](https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_tosner_pro_web.pdf)
- UNICEF, Česká republika. O nás. *Unicef.cz* [online]. ©2004-2017 [cit. 2017-10-24]. Dostupné z: <https://www.unicef.cz/o-nas>.
- UN Volunteers. [online]. ©2017 [cit. 2017-10-18]. Dostupné z: <https://www.unv.org/>.
- UPOL. Průvodce KudyKam 2017. *Upol.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-14]. Dostupné z: [https://www.upol.cz/fileadmin/userdata/UP/Ke\\_stazeni/Kudy\\_Kam\\_2017.pdf](https://www.upol.cz/fileadmin/userdata/UP/Ke_stazeni/Kudy_Kam_2017.pdf).
- UPOL. Udržitelná univerzita. *Upol.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-11-2]. Dostupné z: <https://www.upol.cz/studenti/pruvodce/udrzitelna-univerzita/>.
- Volunteer Match. [online]. ©1998 - 2017 [cit. 2017-11-4]. Dostupné z: <https://www.volunteermatch.org/>.
- Volunteering Matters. [online]. ©2016 [cit. 2017-10-28]. Dostupné z: <https://volunteeringmatters.org.uk>.
- Youth Action. [online]. ©2017 [cit. 2017-10-18]. Dostupné z: <http://www.youthaction.org.uk/>.
- Zákon č. 198 ze dne 24. dubna 2002 o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě). *Zakonyprolidi.cz* [online]. ©2010-2017 [cit. 2017-10-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198>.
- Zaparkuj. Úvod. *Zaparkuj.upol.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-10-31]. Dostupné z: <http://zaparkuj.upol.cz/>.
- Žurnál, UPOL. Dny dobrovolnictví na UP vyvrholí historicky prvním předáním rektorských cen. *Zurnal.upol.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-11-2]. Dostupné z: <https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/dny-dobrovolnictvi-na-up-vyvrholi-historicky-prvnim-predanim-rektorskych-cen/>.
- Žurnál, UPOL. Studenti si jako první v České republice jednorázově vyzkoušejí roli dobrovolníka *Zurnal.upol.cz* [online]. ©2017 [cit. 2017-11-2]. Dostupné z:

<https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/studenti-si-jako-prvni-v-ceske-republice-jednorazove-vyzkouseji-rolu-dobrovolnika/>.

## **Seznam zkratek**

**AISEC** - Association internationale des étudiants en sciences économiques et commerciales

**CMTF** - Cyrilometodějská teologická fakulta

**CNCS** - Corporation for National and Community Service

**ČR** – Česká republika

**EGEA** - European Geography Association

**Elsa** - European Law Students' Association

**ESN** – Erasmus Student Network

**FF** – Filozofická fakulta

**FTK** – Fakulta tělesné kultury

**FZV** – Fakulta zdravotnických věd

**IFMSA** - the International Federation of Medical Students Associations

**ISHA** - International Students of History Association

**LF** – Lékařská fakulta

**PdF** – Pedagogická fakulta

**PF** – Právnická fakulta

**POSPOL** - První Organizace Studentů Přírodovědy Olomouc

**PřF** – Přírodovědecká fakulta

**UP** – Univerzita Palackého

**USA** - United States of America (Spojené státy americké)

## Seznam grafů a tabulek

### Seznam grafů:

Graf 1: Pohlaví respondentů

Graf 2: Kontinent původu

Graf 3: Země, ve které respondenti žijí

Graf 4: Počty studentů na jednotlivých fakultách UP

Graf 5: Zkušenost s dobrovolnictvím vyjádřená v %

Graf 6: Délka doby zkušenosti s dobrovolnictvím v %

Graf 7: Intenzita dobrovolnictví v %

Graf 8: Zkušenost se školením dobrovolníků v %

Graf 9: Zkušenost s dobrovolnictvím v ČR

Graf 10: Znalost informačních zdrojů o dobrovolnictví v ČR v %

Graf 11: Informovanost o dobrovolnickém centru UP v %

Graf 12: Zdroj informací o dobrovolnictví v ČR

Graf 13: Výskyt překážek v průběhu dobrovolnictví v ČR

Graf 14: Druh překážek v průběhu dobrovolnictví v ČR

Graf 15: Příčiny nevykonávání dobrovolnictví zahraničními studenty

Graf 16: Příčina motivace dobrovolníků

Graf 17: Další druh motivace k dobrovolnictví v ČR

Graf 18: Atraktivní oblasti v dobrovolnictví (pro nedobrovolníky)

Graf 19: Oblast dobrovolnictví zahraničních studentů v ČR

### Seznam tabulek:

Tabulka 1: Zkušenost s dobrovolnictvím obecně

Tabulka 2: Zkušenost s dobrovolnictvím v ČR

Tabulka 3: Znalost zdrojů k získání informací o dobrovolnictví v ČR

Tabulka 4: Znalost zdrojů a zkušenost s dobrovolnictvím v ČR

Tabulka 5: Vliv zkušenosti s dobrovolnictvím ze zahraničí

Tabulka 6: Druh překážky během dobrovolnictví v ČR

Tabulka 7: Typy motivací k dobrovolnictví

Tabulka 8: Další typ motivace k dobrovolnictví v ČR

Tabulka 9: Atraktivní oblasti dobrovolnictví

Tabulka 10: Další atraktivní oblasti k dobrovolnictví

# Přílohy

## Příloha č. 1: Dotazník

Dear international student,

I would like to ask you to complete this anonymous questionnaire, which relates to the topic of volunteering foreign students at Palacky University and it is a part of my diploma thesis.

Definition of a volunteer: The volunteer is a person who does something, especially helping other people, willingly and without being forced or paid to do it.

Thank you for your cooperation!

### Section 1 of 6

#### 1. You are

- a) man
- b) woman

#### 2. Where are you from?

- a) Europe
- b) Asia
- c) Africa
- d) America
- e) Australia

#### 3. Which country are you from?

-----

#### 4. Which faculty do you study at?

- a) Sts Cyril and Methodius Faculty of Theology (CMTF)
- b) Faculty of Arts (FF)
- c) Faculty of Education (PdF)
- d) Faculty of Science (PřF)
- e) Faculty of Law (PF)
- f) Faculty of Physical Culture (FTK)
- g) Faculty of Medicine and Dentistry (LF)
- h) Faculty of Health Sciences (FZV)

#### 5. Do you have any experience with volunteering?

- a) Yes, I do.
- b) No, I do not.

### Section 2 of 6

#### 6. Why do not volunteer?

- a) Lack of time because of study / work.
- b) I do not know who to ask and how to get involved (unknown environment).
- c) Nobody asked me.

- d) I do not think that is desirable.
- e) Because of health reasons.
- f) I'm not interested. I do not see the point to do it.
- g) I'm afraid of commitments.
- h) I have never thought about it.
- i) Because of language barrier.
- j) Other...

**7. What volunteer area would interest you the most?**

- a) Social services.
- b) Sport.
- c) Culture and art.
- d) Healthcare.
- e) Research and science.
- f) None.
- g) Other...

**Section 3 of 6**

**8. How long have you been a volunteer? / How long did you volunteer?**

- a) Less than 1 year.
- b) At least 1 year, but less than 2 years.
- c) At least 2 years, but less than 3 years.
- d) More than 3 years.

**9. How often do you volunteer?**

- a) At least once a week.
- b) At least once a month.
- c) At least once every three months.
- d) At least once every six months.
- e) At least once a year.
- f) Occasionally.

**10. Have you ever attended any volunteer training?**

- a) Yes, I have.
- b) No, I have not.

**11. Do you have any experience with volunteering in the Czech Republic?**

- a) Yes, I have.
- b) No, I have not.

**Section 4 of 6**

**12. How did you learn/know about volunteering in the Czech Republic?**

- a) From friends.
- b) From students/classmates at UP.
- c) From ESN (Erasmus Student Network).
- d) From a lecturer at university.
- e) From an employee of the International Relations Office UP.
- f) From the UP Volunteer Centre.
- g) From another volunteer organization.

**13. In which area do/did you volunteer in the Czech Republic?**

- a) Social services.
- b) Sport.
- c) Culture and art.
- d) Healthcare.
- e) Research and science.
- f) Other...

**14. What motivates you to volunteer in the Czech Republic?**

	Strongly Agree.	Agree.	Neither agree, nor disagree.	Disagree.	Strongly disagree.
Professional growth - Gaining new experience and skills. CV.					
I can improve in my own qualities, mental well-being.					
New environment (places).					
New people / friends.					
Feeling good about myself - A sense of fulfillment.					
Feeling part of a community.					
Removing language barrier.					

**15. Is there another source of motivation for your involvement in volunteering in the Czech Republic? If so, what source?**

\_\_\_\_\_

**16. Have you found any obstacles during volunteering in the Czech Republic?**

- a) Yes, I have.
- b) No, I have not.

**Section 5 of 6**

**17. What obstacles have you found during volunteering in the Czech Republic?**

- a) Language barrier.
- b) Lack of time.
- c) Unwillingness to cooperate with a foreigner (prejudices about foreigners).
- d) Bad team.
- e) Lack of information.
- f) Insufficient appreciation.
- g) Other...

**Section 6 of 6**

**18. Do you know who to ask if you want to volunteer in the Czech Republic?**

- a) Yes, I do.
- b) No, I do not.

**19. Do you know there is a volunteer center at UP?**

- a) Yes, I do.
- b) No, I do not.